

Jina SERBİLİND

Şubat - 2000 Sayı 41 Fiyatı : 3 - DM

DEĞİŞİM VARDIR BİTİRİR

DEĞİŞİM VARDIR TARİH YARATIR

İçindekiler

*15 Şubat öncesi ve sonrası uluslararası komplo
Süreç değerlendirmesi*

4

“Değişim vardır bitirir değişim vardır tarih yaratır”

7. Kongreden

9

*Bizler Başkanımıza borçluyuz
Halkın 15 Şubat değerlendirmeleri*

13

21. Yüzyılın çelişkisi ve çözümün kilidi kadın!

17

Toplumsal utanç tecavüz!

20

*Kadınla ilişkilenecek yaşam gereğidir
Başkan APO değerlendiriyor*

24

Sevgili güneşimiz

Mektup

28

Zilan Kürt kültür ve kadın derneği açıldı

Röportaj

31

*Kadının sağlık konusunda yaşadığı
özgün sorunlar ve pratik öneriler*

Sağlık

36

PKK û guherîn

39

Kürt Kadın Barış Bürosu Açıldı

Haber

41

Mavi ve sarı güzel

Şehit anısı

42

Hey mavi güzel

Gerilla anısı

46

Kadınım ben

Şiir

50

Editörden

Merheba;

Değerli okuyucularımız, toplumsal olarak en zor süreçleri yaşadığımız tarihlerden bir tanesini daha geride bırakmaktayız. 15 Şubat gibi karagünlerin hiçbir toplumda yaşanmasını istemezken, Kürt halkı için unutulmayan bugünün tüm planlayıcılarını lanetle kınıyoruz. Bu günün halkımız için önemini ve güne amaçlanan yok oluşu bu sayımızda sizlere aktarmaya çalıştık.

Kürt tarihinde sadece karanlık ve acı dolu günler yoktur. Tabii ki bizelrinde önemli kazanım dolu günlerimiz ve seviçlerimiz vardır. Lanetli bir günü protesto ederken aynı zamanda bu güne en büyük cevap olan PKK 7. Olağanüstü Kongresi'nin yaşanması da halkımız ve tüm insanlık için yeni bir başlangıç ve umut olmuştur. Bizlerde büyük coşkuyla Kongreyi selamlarken; Kongreyi yaşayan arkadaşlarımızın göndermiş oldukları değerlendirmeleri kadınlarımıza sunarken Kongrenin heyecanını yaşıyoruz.

Yaşamımızın her anında belirleyici olan Başkan Apo'nun PJKK I. Kongresine sunduğu politik rapor ile tekrardan kadınla erkek arasındaki cins mücadelesinin çarpıcı yanlarını sizlere ulaştırmaya devam etmekteyiz.

Siyasal sürecin ağırlığı ve Türkiye'deki gelişmeler bazı gündemlere kilitlense de bizler için önem arz eden yapay gündemler değil, tam tersine Barış ve Demokrasi mücadelesinin yükselmesidir. Tabii ki bu noktada egemen güç gelişmelerden rahatsızlığını çeşitli kurum ve kuruluşlara baskı yaparak dile getirmektedir. Unutulmamalıdır ki, Kürt halkı yıllardır süren baskı ve işkencelerden yılarak, korkarak taviz vermiş değildir. Bu günde taviz verecek değildir. Bunun için kendisini çeşitli kurumlarda örgütlenen kadının uğradığı saldırıları da kınamaktayız. Bundan dolayı bu sayımızda tüm toplumlar için utanç kaynağı olan tecavüz konusunu işlemeye çalışarak, sorunu dile getirmeye çalıştık. Kadına yapılan bu çirkin saldırı ancak toplumsal değişimle önlenebilir. Bunu içinde kadının örgütlülüğe ihtiyacı her geçen gün artmaktadır. Avrupa'da kurulan dernek, kadın barış bürosu, barış anneleri inisiyatifi v.b kurumların açılış ve çalışma hedeflerini sizlerle paylaşmaya çalıştık.

Kadının doğasından kaynaklanan sorunları anlamak ve kadına daha fazla yardımcı olabilmek için bu sayımızla birlikte kadın sağlığını işlemeye başlıyoruz. Tüm kadınlarımızın sorunlarına cevap ararken okuyucularımızın eleştiri ve önerilerini bekliyoruz.

Birdahaki sayımızda buluşmak umuduyla hoşçakalın.

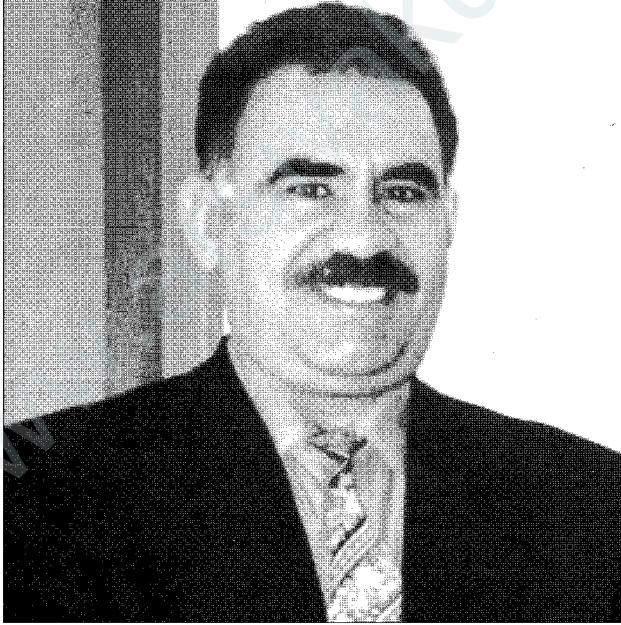
15 ŞUBAT ÖNCESİ VE SONRASI ULUSLARARASI KOMPLO

Bilindiği üzere PKK çikışından günümüze kadar gerek iç, gerekse de dış kaynaklı saldırı ve komplolara maruz kalmış; Parti tarihimiz karşı-devrimci hamleler, buna karşı devrimci çıkış ve hamleler biçiminde sürekli bir mücadele tarihi olarak gelmiştir. Önderliğimiz tüm bu süreçlere adeta gerici tarihle hesaplaşma biçiminde yaklaşarak, her zorlu süreçten mücadelemizi daha da güçlendirerek çıkarmayı ve bunu da ilerici insanlık tarihine maletmeyi başarmıştır.

Çokça değerlendirilen fakat halen yeterince anlaşılmayan 9 Ekim komplosunu değerlendirirken, PKK'nin ve onun Önderliğinin temsil ettiği ideolojik gerçeklik anlaşılmadan doğru bir sonuca ulaşmak mümkün değildir.

Başta PKK Önderliği olmak üzere PKK'nin uluslararası emperyalizm ve gerici güçlerin hedefi haline gelmesinde, onun ideolojik etkisinin gücü bulunmaktadır. Özellikle '90'lar sonrası reel sosyalizmin çözülmesiyle birlikte sosyalist cephe-

nin yaşadığı moral çöküntü ve teslimiyet dalgasından PKK'nin etkilenmeyişi, onu uluslararası düzlemde de bilimsel sosyalizmin tek temsilcisi haline getirmiştir. Tarihte görülmemiş kirlili bir ittifakla tüm saldırı ve komploların PKK'ye yöneltilmesinin nedenini de burada aramak gerekir.

Bu anlamda emperyalizmin dayattığı kozmopolit kültüre karşı gerçek bir alternatiften söz edilecekse, o da PKK ideolojisidir. PKK'nin uluslararası sınırları hızla aşarak, tüm insanlık için ilgi merkezi haline gelmesi

de tamamen böylesi bir alternatif olma gerçekliğinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla PKK'yi dar, ulusalcı bir hareket olarak değerlendirmek -art niyetli değilse- politik körlüktür. Çünkü PKK ideolojik özü gereği en zorlu koşullarda dahi, evrensel insanlık değerlerini büyük bir özveriyle sahiplenmiş, Kürt halkıyla olduğu kadar bölge halklarıyla da tarihsel dostluk bağlarını kurmuş, halkların büyük oranda sempati ve desteğini kazanmış bir hareket tir.

PKK bir insanlık hareketi olarak, Ortadoğu'da kazandığı konum nedeniyle emperyalizmin çıkarlarına ters düşmüş, emperyalizmin kısa ve uzun vadede bölgesel çıkarlarını tehdit etme ve sarsma durumuna gelmiştir. Kendi kimliğinden utanan bir halk gerçekliğinden, haklarını arayan, demokratik devrimini tamamlamış, örgütlü bir halk konumuna ulaşmış, Kürt halkının siyasi iradesi olan PKK, tüm dünya halklarına da en büyük moral

güç kaynağı olmuştur. Şüphesiz bundan en çok etkilenen saha Ortadoğu'dur. PKK Önderliği'nin Roma çıkışında, özellikle Ortadoğu'dan yükselen devrimci-demokrat sesler, bunun en pratik ispatıdır. Bu bile tek başına uluslararası komplonun gerçekleştirilmesi için yeterli bir sebep oluşturmaktadır.

PKK hesaba katılmadan strateji belirlenemez

Şimdi denilebilir ki, emperyalizmin korkusu PKK mi, yoksa Ortadoğu halklarının yeniden uyanışı mı? Her ikisinin de birbirine bağlı olduğunu ve iç içe geçtiğini görmek gerekiyor. '90'ların başında devreye konulan yeni dünya düzeni politikalarının Ortadoğu'daki başarısı, dünyadaki başarısı olarak değerlendirildiği gibi, buradaki yenilginin de stratejik bir yenilgi gibi görüleceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla başını ABD'nin çektiği güçler 21. yüzyıla ramak kalmışken, burada, direnme noktalarını kapsamlı bir saldırı planı çerçevesinde ezme stratejisini geliştirmişlerdir. Uluslararası komplo bu çerçevede ele almak gerekiyor. PKK, bölgede giderek önemli bir alternatif siyasi güç olarak yükselirken, aynı zamanda buradaki çelişkileri çok iyi değerlendirip, halklarla önemli dayanışma ilişkileri ve ittifaklar geliştirmiş ve büyük saygınlık uyandırmıştır.

Emperyalist güçlerin "yüzyılın son devrimcisi"ni imha etme planlarının ardında, merkezde

PKK Önderliği olsa da tüm Ortadoğu halklarına gözdağı vermek, direnme azimlerini kırmak gibi bir amaç taşınmıştır. Bu başlı başına bir tasfiye hareketi olarak algılanmalıdır. Bu, halkların, yaratılan değerlerin tasfiyesidir. "Modern Çağın" en ağır esareti ve en geri koşullarda yaşamaya mahkum edilmek istenen Ortadoğu halklarının özgürlük umudu olmaya yürüyen PKK'nin gösterdiği hızlı gelişim sayesinde ki "en tehlikeli terörist örgüt" değerlendirmesi yapılmıştır. Bu nedenle hiçbir

Önderlik varolduğu müddetçe karşı taraf açısından hedef netleşiyor. "Başı yok edip, gövdeyi teslim alma" olarak algılanabilecek bir komplo, bugüne kadar geliştirilen bütün tasfiyeciliklerin bileşkesi ve devamı olarak değerlendirilebilir.

güç PKK olgusunu hesaba katmadan strateji belirleyemez hale gelmiştir.

PKK'nin bölgedeki konumu kısaca böyle özetlendikten sonra; "neden uluslararası komploya ihtiyaç duyuldu" sorusuna cevap vermek gerekiyor. Gelişen aşamada emperyalizm ve Türk devleti şunu gördü: Önderlik varolduğu müddetçe karşı taraf açısından hedef netleşiyor. "Başı yok edip, gövdeyi teslim alma" olarak algılanabilecek bir komplo, bugüne kadar geliştirilen bütün tasfiyeciliklerin bileşkesi ve devamı olarak değerlendirilebilir.

dirilebilir. Yine karşımızdaki güçlerin stratejisinde de bir bütünlük olduğunu görmek gerekiyor. Bu güne kadar emperyalist güçlerin Türk devletine karşı her türlü desteği sunmakta tereddüt etmediği biliniyor. Kaldı ki bu yardım olmasa Türk devleti kendi ekonomik ve askeri kaynaklarıyla uzun süre bir savaş sürdüremezdi. 15 yıllık savaş sürecinin sonunda Türk devleti gibi emperyalistler de salt askeri yöntemlerle PKK'nin bitirilemeyeceği noktasında netleşmişlerdir. Dolayısıyla PKK Önderliği'ne karşı geliştirilen uluslararası komplo, bizzat emperyalist güçlerin yer alması bu gerçeği görmelerinden kaynaklandığı gibi aynı zamanda soruna bir müdahaledir. Emperyalizmin gladyoyla devreye girmesinin nedeni budur.

Dikkat edilirse, 9 Ekim sürecinde bölge savaşın eşğine kadar getirildi. Bir yandan PKK Önderliğini fiziki olarak imha etmek, diğer yandan da Suriye'yi vurmak üzere tüm savaş hazırlıkları tamamlandı. ABD filosunun Akdeniz'e kadar getirilmesi bu anlamda dikkat çekiciydi. Böyle bir müdahaleyle emperyalizm tüm direnme odaklarını parçalayarak, bölgede kesin bir hakimiyet geliştirmek istiyor. PKK Önderliğinin tehlikeyi görerek Avrupa'ya çıkışı komployu boşa çıkardığı gibi, emperyalizmin yeni bir strateji geliştirmesine de neden oldu.

Komplonun belli bir vadeye yayılmış olarak pek çok ayağı vardır. PKK'yi ezme, Suriye'ye

madığı açığa çıkmıştır. Emperyalizm açısından “ya benim çözümlüm ya da çözümsüzlük” olarak belirtilebilecek strateji gereği, komplo sonrasında Ortadoğu’da yeni bir süreç başlatılmak istenmektedir. Suriye ile İsrail’in barıştırılması, bunun yanında Filistin meselesinde barış geliştirilmeye çalışılması önemlidir. Bunun komplo sonrası ortaya çıkması tesadüfen ortaya çıkan durumlar değildir.

Uluslararası komplonun gereği çok kapsamlı bir konu olsa da ana çizgileriyle böyle özetlemek mümkündür. Şüphesiz biten bir olay değil. Sürdürülmeye çalışılan ve farklı biçimlerde geliştirilerek sonuca ulaştırılmak istenen bir süreç olarak değerlendirilmek durumunda. 15 Şubat’ın birinci yılı dolmuşken nereden nereye geldiği iyi değerlendirilmelidir.

İmralı savunmaları çözümlün manifestosudur

Gerçekten de Önderliğin Türkiye’ye teslim edilmesiyle birlikte yaratılan halkların birbirine düşman edilmesi tehlikesi, Önderliğin geliştirdiği demokratik cumhuriyet ile birlikte yaşama stratejisi ile büyük oranda aşılmıştır. Özellikle İmralı savunmalarıyla Türk ve Kürt halkına çözümsüzlüğün kader olmadığı ve birlikte özgürce yaşamının çözüm yolu gösterilmiştir. Önderlik gerçeğinin özünü ifade eden; çözümsüzlükten çözüm yaratma, en olanaksız koşulları büyük özgürlük olanağına çevir-

me özelliği kendisini İmralı sürecinde en yakıcı bir biçimde ortaya koymuştur. İmralı savunmaları barışın, halkların savunulması ve aynı zamanda çözümsüzlüğün aşacak olan çözümün manifestosudur. Özellikle gerilla güçlerini sınır dışına çekme çağrısı bugüne kadar gerekçe yapılan çatışma ortamını büyük oranda ortadan kaldırmış, ortam ciddi oranda yumuşatılmıştır. Resmi ideolojinin katı sı-

Önderliği uluslararası komployla Türkiye’ye teslim eden güçler aslında Türkiye’yi sonu gelmez bir iç çatışma ortamına mahkum etmek istemişler, diğer yandan PKK’nin siyasallaşma ve çözümü gerçekleştirme seyrini tamamen tersine çevirerek PKK’yi, Önderliği esir edilmiş bir güç olarak son derece dar ve katı askeri çatışmanın döngüsünde boğmak istemişlerdir.

nırları içerisinde yıllardır ortadan kaldırılmış olan demokratik tartışma ortamının, bu süreçte yeniden yaratılması dikkat çekicidir.

Kürt halkının gösterdiği sağduyu ve Önderliğine bağlılığın bir gereği olarak takındığı sorumlu tutum sonucu, daha şimdiden Türkiye kamuoyunda çağın gerçekliğine denk, aklın hakim kılınmasına yönelik umut verici sesler duyulmaya başlanmıştır. Eskişine oranla giderek çok daha fazla barış çalışmaları-

nın ve demokratik siyasal faaliyetlerin zemini oluşmaya başlamış; suskun toplumdun konuşan, tartışan bir toplumu yakalamanın yolu açılmıştır.

Helsinki Zirvesi ve Türkiye’nin adaylık statüsüne alınması bu kapsamda ele alınması gereken önemli bir gelişmedir. Türkiye’nin kendisini evrensel insan hakları ve demokratikleşme gibi çağdaş normlara kapatmasının imkan ve olanaklarının ortadan kaldırılması, Türkiye’yi ya dünya ile birlikte değişip dönüşme -ki bu da öncelikle demokratikleşmekten geçiyor- ya da marjinalleşip kaybetme ikilemi ile karşı karşıya bırakmıştır. Demokratikleşmenin, büyümenin, istikrarın Kürt sorununu çözmekten geçtiği bugün herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. Yıllarca özel savaşın rant sağlayan çeteleşen kesimler dışında hem kamuoyu hem de Türk devleti yetkilileri değişim dönüşme gereğini kabul etmiş görünmektedirler. Bir tercih değil zorunluluk olarak da değerlendirilebilecek bu gerçek, önümüzdeki sürece de damgasını vuracaktır. Şüphesiz kendi sınıfsal doğası ve tarihsel gerçekliği itibarıyla, Türk devleti süreci biçimsel bazı değişiklikler ya da reformlarla geçiştirmeyi mümkün olan en az tavizle kendini dünyaya kabul ettirmeyi önüne koymuştur.

Önümüzdeki süreç biraz da bu süreci halkların kazanımlarını yaratmak ve gerçek demokratikleşmeyi sağlamak biçiminde değerlendirilmek isteyen sivil-

demokratik güçlerin en güçlü, tempolu ve örgütlü mücadelesini gerekli kılmaktadır. Devletten isteme, salt şikayet ya da içi boş bir muhalefet mantığıyla bu sürecin değerlendirilemeyeceği, içinden geçtiğimiz tarihsel momentin kaçırılacağı ortadadır. Barış faaliyeti, en yaratıcı, en kitlesel, toplumun en geniş kesimlerini harekete geçirebilecek en zengin perspektif ve programlar temelinde ele alınmak durumundadır.

Sürecin öyle sorunsuz, engelsiz, sancısız geçmediği, geçmeyeceği ortadadır. Çeteleşen kesimler süreci engelleme ve provokasyon çabalarını bu süreç boyunca sürdürmüşlerdir. Türk kamuoyunu duygusal, sıcak bir atmosferde tutmak için şoven söylemlerini sürdürmüşler, sınır ötesine çekilen güçlerimize karşı operasyonlar düzenleyerek, kurumlarımıza baskı yaparak, yer yer köy boşaltmalara devam ederek Kürt halkını da provoke etmeye çalışmışlardır. Her tür provokasyon girişimini engelleyebilecek yegane güç, örgütlülük olduğu içindir ki, PKK Önderliği her seferinde bu noktaya vurgu ve çağrı yapmıştır. Devletin de kendi içinde ki engelleri aştığını belirtmek zordur. Bu noktada bir dizi handikaptan söz edilebilir. Demokrasi kültüründen uzak katılmış devlet yapısı değişim konusunda zorlanmakta, deyim yerindeyse "Türk usulü demokratikleşme" ile kendini korumaya çalışmaktadır. Bunda da yadırganacak bir şey yoktur bu konuda

görev sivil demokratik, devrimci kesimlere düşmektedir. En son 12 Ocak'ta yapılan Zirve ile AIHM'nin tedbir kararı gereği Önderliğin dosyasının Başbakanlık'ta bekletilme kararı son derece önemli bir karardır.

Diğer önemli yan mevcut hü-

Barışın inşasında kadınlar olarak öncülük misyonunu layıkıyla yüklenmemiz, Kadın Kurtuluş ideolojisinin ilkeleri çerçevesinde kendimizi yaratmamız ve Partileştirmeyi güçlendirmemiz, Önderliğimize yönelik saldırıları engelleyecektir.

---

kümetin de zamana ihtiyacı olduğu ve verilen kararlar bir buçuk-iki yıl gibi bir zamanın kazanıldığıdır. Şimdi görev her iki tarafa da düşmektedir ve gösterilecek çabalar, ülkenin sorunlarına dönük gerçekçi politikalara ulaşma sürecinin kazanılmasında büyük rol oynayacaktır. Komployu boşa çıkarmanın yolu da buradan geçmektedir. Demokratik cumhuriyet, uluslararası komplonun boşa çıkarılması kadar aydınlık bir Türkiye'ye ulaşmanın da tek yoludur.

Kadına düşen rol daha ağır ve anlamlıdır

Bundan bir yıl önce gelişen bu trajik olay, toplumumuzun genelini etkilemiştir. Kafalarda bundan sonra ne olacak sorusu ve kaygısı belirlemiştir. Hele kadın herkesten çok bu kaygıyı yaşamıştır. Çünkü genelde halkı-

mız, özelde de kadın kendisini Başkan APO ile bulmuştur. Çok zorlu geçen bu süreçte saldırının hedefi daha çok da kadının özgürlük umutları, hayalleri olmuştur. Bunun için kadına düşen rol daha ağır ve anlamlıdır. Başkan APO'nun geliştirdiği tedbirler, her zaman en olumsuz düşünerek, ona karşı yarattığı donanımlar önemli başarılar getirmiş. Egemenlerin susturmayı düşündükleri özgürlük çılgınlıkları daha da güçlenmiştir.

Daha Roma yürüyüşünde bile sorunu uluslararasılaştırma ve siyasallaştırma adımları atılırken, Parti Önderliğimiz bu yürüyüşün Türkiye'de sonuçlanacağını öngörmüş ve buna göre bir hazırlık içinde olmuştur. Bunun için bu komplo çok kirli ve korkunç yöntemlerle olsa da en şükkanlı yaklaşımı yine Önderlik geliştirmiştir.

Halklarımızın temel ihtiyacı olan barışın inşasında kadınlar olarak öncülük misyonunu layıkıyla yüklenmemiz, Kadın Kurtuluş ideolojisinin ilkeleri çerçevesinde kendimizi yaratmamız ve Partileştirmeyi güçlendirmemiz, Önderliğimize yönelik saldırıları engelleyecektir. Bunun için de siyasal, kültürel, sanatsal, sosyal aktivitelerimize hız kazandırmak, dönem görevlerinin üzerine zafer ruhuyla yürümek şarttır. Bunun gerçekleşmesi, onurlu ve şerefli bir barışın inşası anlamına gelecektir. Uluslararası komplonun boşa çıkartılması ve en özlü, anlamlı kinama böyle gerçekleşecektir.

“DEĞİŞİM VARDIR BİTİRİR DEĞİŞİM VARDIR TARİH YARATIR”

PKK gerçekleştirdiği 7. Olağanüstü Kongresiyle birlikte, Ortadoğuda yeni bir süreci başlatacak olan stratejik kararlara, değişikliklere gitti. PKK’de stratejik kararlarla başlatılan yeniden yapılanma çalışması hangi ihtiyaçların yada hangi siyasal, sosyal, örgütsel gerçekliğin sonucudur? Bu elbette gelişecek sürecin anlaşılması açısından temel noktalardır.

21. yy’a girerken dünyada önemli ve köklü değişiklikler yaşanmaktadır. 1990’lı yıllar sonrası gelişen ve adına da YDD denilen sistemi anlamak ve değerlendirmek bu köklü değişikliği kavramak açısından gereklidir.

ABD öncülüğünde kurulmak istenen YDD’nin küresel karakteriyle dünyanın siyasal, sosyal, kültürel ve en önemlisi ekonomik iç içeliğinin entegrasyonu sağlıyor. Giderek sermayenin yayılımı ve merkezileşmesi dünyanın biçimlenişine tek merkezli bir karakter kazandırıyor. Ekonomik yayılım hızla ulusal sınırları ortadan kaldırıyor ve anlamsızlaştırıyor. Bununla bir-

likte ulusların kendi kaderlerini belirleme hakkı artık gerçekleşen koşullarda tek devlet, tek sınır olarak algılanmaktan çıkıyor. Geçmişte bağımsızlık savaşı yürütmüş ülkelerin dünyadan tecrit olmaları veya tekleşmeleri yıkımlarına ve geri kalmalarına neden olmuştur. Günümüzde ise dünya ekonomisi birçok ülkenin denetimi dışında bir güç iken devletler sorumlu tutulmakta. Dünya sisteminin işleyişi ve yapısı karşısında tekleşmek bu şekilde imkansız hale getirilmektedir.

Kapitalizmin ekonomik, kül-

Bu temelde Kongre sorunun en temel çözümü olan Türkiye gerçekliğini ve buna dayalı Türk-Kürt ilişkilerini çözümlenerek Cumhuriyetin demokratikleşmesi önünde en temel engel olan oligarşiyle mücadele hedefi olarak tespit etmiştir.

türel yayılcılığı, dünyayı elbette tümüyle homojen, çelişkisiz kılmıyor. Tam tersine devrimci bir patlama potansiyeli gittikçe büyüyor. Bu gerçek mevcut sistemin kendini yenilemek ve yarattığı ulusal, sınıfsal, cins çelişkilerini dengeleme zorunluluğuna götürüyor. Gittikçe devlet, toplum bilincinde oluşan militarist mantık parçalanıyor. Bunun yerine demokrasi, insan hakları söylemleri gelişmekte ve modelleri ülkeler bazında gerçekleştirilmek istenmektedir. Bu elbette insanlığın yarattığı kazanımların getirdiği bir düzeydir. Geride kalan çağda insanlık kültür, sanat, bilim, teknik alanlarında her ne kadar gelişmeler yaşadıysa da sonuçta çağa damgasını vuran savaşlar, katliamlar, acı ve gözyaşı oldu. Ancak içine girdiğimiz çağ; demokrasi, insan hakları, barışı öngören ve bunun savaşımını esas alan bir çağ. Çünkü, insanlık tüm sistemlere dayanarak, yaşayarak demokrasi ve barış arayışını geliştirdi. Bu arayışlar ve sistemin çelişkileri dengeleme politikası çağı, ulusal, sosyal sorunların diyalog yoluyla çözümünü ve

PJKK böylelikle tüm kadınları ve en temelde ise Türk-Kürt kadınlarını birleştirecek, kadını barışın köprüsü ve demokrasinin öncüsü durumuna getirecek bir cephe politikasını yürütecektir. PKK 7. Olanğanüstü Kongresi kadın özgürlük mücadelesi açısından da bir dönüm noktası olmuştur.

zeminini yaratmaya götürdü. Demokratik siyasal mücadele yöntemleri, sorunların çözülmesinde en temel mücadele yöntemi oldu. Böylelikle gittikçe, şiddet siyasetten arındırılarak temel mücadele yöntemi olmaktan çıkarılmaktadır. Demokrasi bu temelde 20. yüzyılın sonunda kazanan sistem olarak

21. yy'a damgasını vurdu. Bilimsel-teknik devrimin gelişmesi ve giderek sınırları parçalaması kapitalist sömürü karşısında insanlığın dayanışmasını ve genel çıkarın oluşmasını sağlamakta. Bilimsel-teknik devrim, sosyal-toplumsal gelişimin en temel yönü olsa da yarattığı tahribatlar gelecekte önemli gelişmelere, toplumsal patlamalara gebe olacaktır. Teknik adına doğada oluşturulan tahribat insanlığın birleşeceği temel karşıt noktalar olacaktır. Bu açıdan baktığımızda göreceğimiz gibi tüm yüzyıllara damgasını vuran emek- sermaye çelişmesini çok fazla aşan ve tüm sosyal katmanları da içine alan insan-doğa ve teknik çelişkisi olacaktır. Bilimsel devrim insana kendini ve doğayı yok edecek gücü veriyor. Teknik ile insan özünün karşıt boyutlara ulaşması insanlığın

demokrasi ve sosyalizm ihtiyacını yaratacaktır. Geçmişte sosyalistler, demokratlar insanlığın mutluluğu için savaştılar. Bugün ise insanlığın sürebilmesi için mücadele etmek zorundalar.

Tüm bu nedenlere ve gelişen koşullara bağlı olarak yenilenmek ve siyaset üretim diyalektikğine göre yeniden yapılanma, artık tüm siyasal oluşumlar açısından bir zorunluluktur. Bir tarafın yenilenmesi karşı tarafın gerçeğini belirler. Bu diyalektik bir ilişkidir. Aksi taktirde değişen gerçekleri yadsımak kör politika yapmak olur. Bu da gittikçe kendini tekrarlamak ve tasfiye olmaktadır.

PKK'nin en temel gelişme gerçeğini de bu nokta da görmek gerekir. PKK hareketi ilk doğuş koşullarında dünyanın kamplara bölündüğü ve her şeyin ideolojik kalıplara yerleşti-

rildiği süreçlerde bile şablonlarla politika yapmadı. En bilimsel ve dönemin ideolojik kalıplarına girmeden dünya gerçekliğini marksizmin süzgecinden geçirerek mücadeleyi yükseltti. Günümüzde ise PKK 25 yıllık önemli bir mücadele sonucunda ve mücadelenin yarattığı

önemli kazanımlarla köklü dönüşüm sürecini yaşıyor. Bu dönüşüm-değişim çağın özelliklerine ve Kürt halkının ihtiyaçlarına göre, yeniden örgütlenmeyi ve buna göre mevzilenmeyi içeriyor. PKK hareketinin ideolojik-politik çizgisi, mücadele yöntemleri, taktiği ve örgütsel yapılanması 1970'li yılların dünya-bölge, Türkiye ve Kürdistan'da varolan gerçekliğin etkisinde biçimlenmişti. PKK'nin ilk sürecinden itibaren özünde varolan yenilenme ve kendini aşma, çağın gereklerine uygun ideolojik-politik çizgiyi belirleme, içinde bulunduğumuz çağda da kendini Parti Önderliğinin demokratik çözüm stratejisinde ortaya koymuştur.

20. yy sonlarına gelindiğinde dünyada hemen hemen tüm ulusal sorunlar çözüm buldu. Çözülmeyen ulusal sorunlar ise -İr-

landa, Bask gibi sorunlar- barış ve demokrasi temelinde bir çözüm sürecine girdi. Kürt sorunu ise 21. yy'a girdiğimiz bu dönemde hâlâ çözüme kavuşturulmamış temel ulusal sorun durumunda. Çeyrek asıra damgasını vuran Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesi de kendi iç demokratik diriliş sürecini tamamlayarak, kurtuluş sürecini yeni bir strateji temelinde barış ve demokratik aşamayla geliştirdi.

Bu anlamda PKK gerçekleştirdiği 7. Olağanüstü Kongreyle, temel mücadele yöntemi olarak silahlı mücadele yerine siyasal ağırlıklı demokratik mücadeleyi esas alan stratejik kararlara ulaştı. Bu kararların en başında ulusal demokratik sorunun çözümünde bugüne kadar esas alınan şiddet politikasından ziyade demokratik yöntemle barış politikası esas

aldı. 7. Olağanüstü Kongre ile birlikte barış projesi bu temelde kararlaştırıldı. Yine Kürt ulusunun uluslaşma özgürleşme sorunlarını sınırlarla daraltan anlayıştan çıkıp, Parti Önderliği'nin demokratik birlik manifestosu çerçevesinde halkların birliğini yaratacak ve günümüz açısından en gerçekçi model olan demokratik birlik kararına ulaştı. Bu temelde iki stratejik karar PKK'nin 25 yıllık kazanımları, değerleri üzerinde oluşan ve yepyeni bir aşamayı, yeniden kuruluşu ifade eden kararlardır. PKK Önderliğinin 93 yılından bu yana başlattığı ve içte-dışta gelişen savaş rantçılığının etki-

leriyle sonuçlanamayan bir sürecin Kongreyle kararlaştırılmasıdır. Bu Kongre kararları Kürt halkını 21.yy'ın çağdaş demokratik geleceğine götürecektir ve aynı zamanda tüm dünya insanlığı için yitirilen insanlık değerlerinin yeniden kazanımını sağlayacak tarihi kararlardır. Parti Önderliği belirttiği gibi "*Değişiklik vardır bitirir, değişiklik vardır tarih yartır*" gerçekliğinden hareketle belirlenen çizgi yeni bir yüzyıla damgasını vuracak insanlığın temel doğrultusu olacaktır.

PKK'nin içine girdiği süreç elbette kaynayan kazanımlarında ve şimdiye kadar

demokratik kurtuluşun bir yönü olan oligarşik yapılanmayı çözmek, diğer yanı toplumun, halkların bütün demokratik taleplerine cevap olabilecek bir sistemi kurmaktır.

PKK'ye endeksli gelişen Ortadoğu politikalarını önemli oranda etkileyecek ve Ortadoğu'da gelişecek süreci belirleyecektir. Herşeyden önce Kürt halkının Ortadoğu'da stratejik konumlanması, Ortadoğu'da yerleşen teokratik totaliter rejimleri demokratik siyasal mücadele araçlarıyla zorlayacak ve demokratik birliğin en dinamik gücü ve yaratıcısı olacaktır. Bu temelde Kongrenin uzun vadeli hedefi Demokratik Ortadoğu Birliğini yaratmaktır.

PKK kendini değiştirip dönüştürürken aynı zamanda sorunun çözümünde muhattap olan ülkeleri değiştirip dönüştürmeyi

hedefliyor. Kongre öncesi pratik adımları atılan ve Kongreyle kararlaştırılan Demokratik Cumhuriyet projesine katılım kararı şimdiden Türkiye'nin siyasal gündemini oluşturmuş durumda. Bu temelde Kongre, sorunun en temel çözümü olan Türkiye gerçekliğini ve buna dayalı Türk-Kürt ilişkilerini çözümleyerek, Cumhuriyetin demokratikleşmesi önünde en temel engel olan oligarşiyle mücadeleyi temel mücadele hedefi olarak tespit etmiştir. Oligarşiyle mücadele başta kurucu öge olan Kürt halkının ve diğer Türkiyeli azınlıkların özgür iradeleri temelinde Demokratik Cumhuriyet çatısı

altında birleşmelerini sağlayacaktır. Bu, Cumhuriyetin güçlenmesini sağlayacağı gibi zenginleştircektir de. Cumhuriyet kurucu ögesi olan Kürt halkının ve

azınlıkların kendi dilleri, kültürleri ve siyasal varlıklarıyla kendilerini ifade etmeleri, parçalayan değil birleştiren önemli bir zemin yaratacaktır. PKK 90'lı yıllardan başlayarak sık sık Türk halkıyla yaşamak istediğini ortaya koydu. Türklerle Kürtlerin etle tırnak gibi birbirlerinden ayrılamayacaklarını defalarca dile getirdi. Asıl çözümün Türkiye sınırları içerisinde özgür demokratik birlikten geçtiğini defalarca ifade etti. Ancak oligarşik yapı ve uzantılarının savaş rantçılarının halkların kardeşliğini bozan şövenist, dar milliyetçi politikaları bu barış, kardeşlik çağrılarının önünü

aldı. Cumhuriyeti Türk halkı ile birlikte kuran kurucu öge Kürt halkı, demokratik cumhuriyeti de birlikte inşa edecektir. Bu temelde hedef demokratik kurtuluşun bir yönü olan oligarşik yapılanmayı çözmek, diğer yanı toplumun, halkların bütün demokratik taleplerine cevap olabilecek bir sistemi kurmaktır.

Demokratik sistem, toplumun kendi yönetim gücünü en iyi ifade ettiği, bireyin en özgür olduğu sistemdir. İnsan kimliği üzerindeki sömürünün en yoğun ifadesi de

kararak ve esas demokrasinin gelişiminin öncülüğünü yapacaktır. Bu temelde PKK hareketi içerisinde kadın şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da kadın perspektifini derinleştirecektir. PJKK kendi öz iradesi temelinde özgür yaşam çalışmasını geliştiren Kürt kadını, bu Kongre ile çağın özelliklerine denk bir gelişme hedeflemiştir. Dar, ulusal, bölgesel sınırları da aşan evrensel perspektifini netleştirmiş, özgür kadın partisi ile tüm dünya kadınlarını kapsayacak kurumlaşmanın hazırlıkları

yürütülecektir. Bu çalışma dünya kadın vakfı şeklinde örgütledirilecek. Kürt kadının kazandığı düzey ile dünya kadınlarına açılımı hedeflemiştir. PJKK böylelikle tüm kadınları ve en temelde ise Türk-Kürt kadınlarını birleştirecek, kadını barışın köprüsü ve demokrasinin öncüsü durumuna getirecek bir cephe politikasını yürütecektir. PKK 7. Olağanüstü Kongresi kadın özgürlük mücadelesi açısından da bir dönüm noktası olmuştur.

PKK 7. Olağanüstü Kurulu

kadın kimliği üzerinde oluşan sömürüdür. Toplumsal eşitlik ve demokrasi kültürü ancak kadının varlığı ile katılımıyla ölçülür. Bu gerçekte PKK, kadın çelişkisini Önderliğin belirlemesiyle 21.yy'ın temel çelişkisi olarak ele alıp demokratik kurtuluş mücadelesinin en dinamik gücü olarak değerlendirdi. Çağımızın özelliklerine denk özgür kadın çalışması mevcut egemenlikli yaklaşımı boşa çı-

önümüzdeki süreçte yapılacak PJKK kongresi ile birlikte tırmandırılması amaçlandırılmıştır. Yine özgür yaşamı güçlendirme, geliştirme amaçlı sosyal, kültürel, sanatsal ve estetik gibi birçok alanda yeni strateji ile ve yeni eğitim sistemi ile siyasal çalışma sahası güçlendirilecektir. Bu en teleda kadının sosyal yaşamını örgütleyecek ve bunu bir örgüt gücüne dönüştürecek vakıf çalışmaları ile

Kongresi tüm karşıt güçlerin bölünme ve tasfiye etme girişimlerine karşı ve en önemlisi uluslararası komploya karşı verilmiş en anlamlı yanıtıdır. Bu başarı Parti Önderliğimizin başarısı olmuştur. Parti Önderliğimizin "Barış savaştan daha zordur" perspektifi ışığında Kongremiz yeni dönem çalışmasını planlayarak barış sürecini hızlandıracak faaliyetlere yönelmiştir.

Halkın 15 Şubat değerlendirmesi

Bizler Başkanımıza Borçluyuz

PKK Genel Başkanı Sayın Abdullah Öcalan'a karşı geliştirilen 15 Şubat uluslararası komplo üzerinden bir yıl geçti. Dünyanın gündeminde olan bu komplo üzerine Diyarbakır, İstanbul, Adana ve Mersin'de çeşitli kesimlerle yaptığımız röportajı yayımlıyoruz.

Tutuklu Eşi: Duyduğumda dünya başıma yıkıldı. Amaçları son isyanın lideri üzerinden PKK'yi ve Kürt halkını bitirmekti. Komplo karşısında halkın verdiği cevap iyiydi, ama yeterli değildi.

Kadın olarak her şeyimizle biz Önderliğimizin arkasındayız. Yirmi yıllık bir gerilla savaşı vardır. Savaşın durması, Türk ve Kürt halkının eşitçe yaşamaları ve demokrasinin gelmesi içindir. Bu yönlü büyük bir çaba var. Bunu sonuna kadar destekliyorum. Barış anaları her şeyiyle bunu destekliyor. Bunlar savaşın ve kanın durması içindir.

Biliyoruz ki bizim Kürdistan'da hak verilmez, alınır. Kürt kadınına düşen; kendini daha çok çalışmalara katmak, daha çok okumak, daha çok örgütlemek, daha çok eğitmek ve daha iyi bir yaşam istemektir.

N.A.: 15 Şubat deyince öncelikle Önderliğin esareti aklıma geliyor. O anın heyecanı, öfkesi, nefreti her şeyiyle birbirine karışmıştı, tahammül edemiyordum. Yani bir ulusal önderin -özellikle de böylesine değerli bir önderin-esareti bende tahammülsüzlük yaratıyordu. Benim o anki öfkemi anlatmam zor. Çünkü o öfke ve nefretle her an her şey yapabilecek durumdaydım. Ulusal Önderliği düşündüğümde, özellikle de kadın alanında verdiği mücadele, yarattığı ulusal diriliş ve daha birçok etken... Bütün bunları düşündüğümde müthiş bir öfke duydum. Önderliğin şöyle bir sözü vardır: "Çaresizlik insanı tükenişe götürür." Bu anlamda çıkış noktası bulmak gerekiyordu. Yani bu esaret gerçekleşiyor, ama ben buna yönelik ne yapabilirim, nasıl hareket edebilirim, asıl cevaplanması gereken budur. Biraz öfkenin getirdiği anlık şeyler var. O zaman kendimi yakmayı düşünüyordum. Ama Önderliğin kendini yakma eylemlerine ilişkin sözleri aklıma geldi. Ancak geliştirilen komploya karşı verilecek tek cevabın, Önderliğin geliştirdiği ideolojiyi güçlendirmek ve daha azimli çalışmaktan geçtiğini düşünüyorum.

S. Ana: 9 Ekim'den 15 Şubat'a uzayan uluslararası bir komployla Önderlik Türkiye'ye teslim edildi. O gün bizim için dünyanın sonu diyebilirdik. Hepimiz çok üzülmüştük, çok duygulanmıştık. Kesinlikle beklemediğimiz bir şeydi. O gün hiçbir zaman unutulamaz. Kürtler'de böyle bir Önderlik çıkmamıştır. Önderliğin çözümlerini, O'nun perspektiflerini dikkate alarak bu yönlü bir çalışma içine girdik. İnanıyorum ki dünyada hiçbir Önder kadına bu kadar değer vermemiş, hak tanımamıştır. Kadını bu şekilde de yüceltmemiştir. Bundan sonra da ben kesinlikle inanıyorum, hiçbir önderlik bizim Önderliğimiz'in yaptığı gibi bir çalışma, bir mücadele yaratamaz.

H. T.: Ulusal Önderimiz'in bir komplo sonucu yakalanarak Türkiye'ye teslim edildiği anı anlatmak oldukça zor. Kendimizden çok sevdiğimiz ve bizlere çok şey kazandıran O insanı, birileri yakalamış, tutsak etmiş ve siz hiçbir şey yapamıyorsunuz. Kendi kendinizi tutsak gibi hissediyorsunuz.

O an kendimi -özellikle de kadın olarak- büyük borç altında hissettim. Çünkü Kürt toplumun-

da kadın olmak, her yönüyle ezilmek anlamına geliyor. Oysa ki Önderliğimiz kadını, Kürt halkıyla beraber diriltmiş, onu yüceltmiştir. Bizi toplum içerisinde tekrar değer sahibi kılan O'dur. Bizler O'na karşı borçluyuz. Bu borcu ödemek, kendisinin yarattığı ideolojiyi, kadına yönelik düşünceleri pratiğe dökmekle sağlanabilir. Yani özgürleşerek, hem cinsimizi özgürleştirerek, kendi ayaklarımız üzerinde durarak ancak borcumuzu ödeyebiliriz.

Bahar (ev kızı): Duyduğumda inanamadım, şok oldum, etkisi halen sürüyor. O anı hatırlayınca kendimi çok kötü hissediyorum. O dönem gecem-gündüzüm karışmıştı, bir hafta boyunca ne yedim ne içtim, bir türlü inanamak istemiyordum ve o anın hep rüya olmasını diliyordum. Her şey birbirine karışmıştı, uyku yoktu, yaşamım kapkaranlık olmuştu. Elimden gelen her şeyi yapmak istiyordum. Şimdi, barış için her şey yapılmalı. Kürt kadını buna destek sunmalı.

Hamdiye (ev hanımı): İlk başta Roma süreci bizi sevindirmişti. Hatta önümüzdeki sürece yönelik umutlanmıştık. Ama daha sonrası çok acı oldu. Her şey beklenenin tersi gelişti. Önderliğin getirilişi bizi çok korkutmuştu. Çünkü artık Önderliğimiz'in aramızda olmayacağı kaygısını taşıyorduk. Kendimi bir bomba haline getirip patlatmak dahi içimden geçti...

Komplocular hem Kürt hem de Türk halkının düşmanındırlar. Hiçbirimizin iyiliğini istemiyor-

lar. Bugün durum farklı. Artık komplocuların durumu ortadadır. Bizim için ne düşündüklerini biliyoruz. Onların amaçları çok kötü bir ortam yaratmak ve şiddeti arttırmaktır. Buna niyetliydimler, ama beklemedikleri olmadı.

Kürt kadını barışı getirmeli ve bunun için çalışmalı, süreci çok iyi anlayabilmeli. Kürt kadını komploya gereken cevabı vermeliydi, ama yeterince cevap olamadı.

Biz hem Türkler hem de Kürtler için eşitlik istiyoruz. Haklarımızı istiyoruz. Bizim de kendimize göre örf, adet ve dilimiz var. Bunların olmaması bizim yok oluşumuzdur. Kürt halkı özellikle de Kürt kadını bunlar için mücadele edebilmelidir. Umarım süreç olumlu ve hızlı gelişir.

Müslime (Emekçi): Önderliğin Türkiye'ye getirildiğini duyduğumda dondum kaldım. Ne yapacağımı bilemiyordum. İsyana etmek geliyordu içimden. Çok kötü bir andı benim için. Televizyonda Önderliği gördüğüm zaman ki psikolojim ile her şey yapabiliyordum.

Önderliğin kadın üzerine verdiği uğraşı, bu mücadelede kadına biçilen değer ne olduğunu gözler önüne sermiştir. Buna endekslilik olarak kadının mücadelecisi yönünün ne kadar önemli olduğu da ortaya çıkmıştır. Kürt kadını savaşta gösterdiği başarıdan daha fazlasını barış mücadelesinde gösterebilmelidir. Kürt kadınının duruşu, Kürt halkının yönetilmesi, dünya halklarına örnek bir duruş sergilemelidir. Bu da Önderliğin ve mücadelenin kazanımı ola-

rak görülmeli.

Nurcan (Şehit, kayıp, tutuklu ailesi): O an, çok acı bir andı. Bunu kabullenmek çok zor. Biz çıkmazdaydık, sonumuz geldi diye düşünüyorduk. Bu kötü durum, açıklamalarına kadar sürdü. Başkan'ın getirilişi süreci etkiledi.

Artık kan istemiyoruz. Savaş tırmandırılmak istense de biz istemiyoruz ve istemiyorduk. İnanıyoruz, artık Türk halkı da istemiyor. Başkan'ın Demokratik Cumhuriyet tezi komployu boşa çıkarmıştır. Artık Türk ve Kürt halklarının birlikteliği ve eşitliği sağlanmalı. Eğer bunlar olursa komplo tamamen boşa çıkarılmış olacaktır. İdamaya karşıyız. Başkan Apo'nun idamı kırk milyonun idamıdır. Kürt kadını çok çalışmalı, Türk kadınına da yanına çekebilmeli.

Fatma (Siyasetçi Kadın): 15 Şubat PKK Genel Başkanı Sayın Abdullah Öcalan'ın uluslararası bir komployla Türkiye'ye teslim edilmesinin günüdür. Gerçekten bu gün sadece Kürt halkı değil; tüm demokrat, ilerici, yurtsever insanlar üzerinde ve özellikle de Kürt halkı üzerinde çok derin iz bırakan önemli bir gündür. Neden önemliydi? Her şeyden önce Kürt halkı çok baskı görmüş, ezilmiş bir halk. Tarihi boyunca çok büyük sıkıntılar geçirmiş. Sayın Abdullah Öcalan, Kürt halkının büyük bir kesiminin önder olarak kabul ettiği, benimsemediği bir insandır.

Sayın Öcalan'ın böylesine getirilmesi tüm Kürtler için geçmişte de yaşanan çok acı şeyleri ha-

tırlatmıştır. Bu nedenle o süreçteki tepkiler, doğal bir tepkiydi. Çünkü Türkiye’de büyük bir şovenizm tırmandırıldı. Biz de bunu çok yakından yaşadık. HADEP’in iki üyesi faşistler ve resmi güçlerin desteğiyle öldürüldü. Nerede bir Kürt bulursa onları linç etme isteği oluşturuldu. Türk medyası tarafından da bu geliştirildi. Kötü günler geçirdik. Ancak İmralı’da başlayan mahkemeye birlikte, Sayın Öcalan’ın duruşu, savunması ve Demokratik Cumhuriyet projesini geliştirmesi, Türkiye kamuoyunun ve siyasetinin önünü büyük ölçüde açmıştır. Geriye dönüp baktığımızda 15 Şubat’tan bu yana gerçekten çok büyük bir ilerleme kaydedildi. Türkiye’deki o şoven dalga büyük ölçüde kırıldı.

Bu arada PKK’nin silahlı güçlerini çekmesi ve barışı önermek isteğinde olduğunu belirtmesi; bu süreci hızlandırdı ve sırf bu yüzden Avrupa’nın kapıları Türkiye’ye aralandı. Bütün bunların hepsi gerçekten Kürt halkının bugüne kadar verdiği onurlu büyük mücadelenin sayesinde oldu. Geldiğimiz noktayı oldukça umutlu ve iyi bir nokta olarak düşünüyoruz. Bu ülkedeki bütün insanlar -başta Kürtler olmak üzere- acı çekti bu savaştan, büyük sıkıntılar yaşandı. Şimdi sorunun çözümü için olumlu bir noktaya gelinmiştir. Asıl bundan sonra yapılabilecek çok şey var. 15 Şubat halklarımız açısından çok karanlık bir gündür. Böylesi günlerin bir daha yaşanmaması, halkımız adına en büyük dileğimizdir.

Refika Ana: 15 Şubat bizim için karanlık bir gündür, Sayın Abdullah Öcalan yakalandı. Barış için bütün silahlar durduruldu. Biz kadınlar hiçbir zaman savaşı istemiyoruz. Çünkü çocuklarımızı kaybetmişiz, bundan sonra da savaş istemiyoruz. Barıştan yanayız, devamlı barış istiyoruz.

Kürtler O’nun için ayaklandı. Biz O’nun için ne yapsak azdır. Çünkü ne yaptıysa bizim için yapmış. Cezaevinde, her yerde kendilerini O’nun için yakmışlar.

Onun için idamın da olmamasını istiyoruz. İdam kalksın. Biz Kürt anneleri barış istiyoruz. Ne bizim evlatlarımız kaybolsun ne de onların evlatları. Türk anneleri bazen çocuklarının mezarlarına gidiyorlar. Biz de evlatlarımızın mezarlarına gitmek istiyoruz. Hiç mezarlarını bilmiyoruz ki nerededir. Bizim de hakkımızdır sonuçta.

Niye bizim için her şeyi yasaklıyorlar? Bir de anneleri kışkırtıp oraya getiriyorlar. Sonuçta hepimiz

mizin çocuğu ölmüştür. Askerlerin hepsi de fakir ailelerin çocuklarıdır. Niye zenginlerin çocuğu yok aralarında. Bir tane gösterinler ki bilelim bir tane zengin var. Hepimiz de anneyiz, hepimizin ciğeri yanıyor. Biz de evlatlarımızı istiyoruz. Biz hiçbir zaman savaştan yana değiliz devamlı barış istemişiz, çünkü biz anayız. Kürt halkı kırk milyonluk nüfusa sahiptir. Şimdiye kadar niye bizi hep gizliyorlardı, ortaya çıkarmıyorlardı? Niye, biz ne etmişiz ki!

Biz de bir halkız. Bundan sonra yetkililer -iyi yazın duysunlar-bunu ele alsınlar bizim de haklarımızı versinler. Biz de çocuklarımızı kaybetmişiz, daha kaybetmelerini istemiyoruz. Yetkililer başlarını kaldırsınlar bu süreci iyi değerlendirsinler. Yetkililer bizi hep katliamdan geçirmişler. Sayın Abdullah Öcalan bu gerçeği ortaya çıkarmıştır. 20 yıllık silahlı mücadeleyi yürütmüştür. Kürt bilincini, Kürt kadını, o geliştir-

miştir. Artık silahlı mücadeleye gerek kalmamıştır. 15 Şubat'la beraber gelişen barış sürecini iyi anlamak gerekir. Bütün Kürt halkının çıkarını anlamak gerekir.

Sayın Abdullah Öcalan'ı çok iyi anlamak gerekir. Türk devletinin O'nu çok iyi anlamalarını diliyorum. Bu süreci Kürt halkı da, Türk halkı da çok iyi değerlendirmelidir.

Asker: Sayın Abdullah Öcalan 15 Şubat'ta yakalandığı günden beri, Türkiye'de herkes artık Kürt halkının direnişinin bittiğini zannetti. Yakalandığı günden bugüne kadar kendim asker olarak görev yapmaktaydım. Bu süreç tabii askerleri de etkilemişti. Çünkü askerlerin de tek bir düşüncesi vardır: Bir an önce askerlikten kurtulmak ve buradan gitmek. Ailesine kavuşmaktır. İleriye yönelik kendi hayalleri var. İş sahibi olmak, evlenmek onların da bu gibi düşünceleri var. Bu süre zarfında, askerlerde rahatlamalar oldu. Sayın Abdullah Öcalan'ın yakalanmasıyla birlikte, Kürt halkının tepkileri Avrupa'da, Türkiye'de gerekse ülkede özellikle dünyanın her tarafında yankılandı. Askerler artık olayların bitmediğini aslında yeniden başladığını, her şeyin bir tetiğin ucunda olduğunu düşündüler. Onlar da bu olaylara kuşkuyla baktılar. Bir köye veya bir şehire, Kürt halkının yerleşim yerlerine gittiklerinde sürekli gördükleri şey bir durgunluğun olmasıydı. Ama bu durgunluğun sonu barışı mı getirir veya yeniden bir savaşı mı yaratır? Askerler de bu konuda pek rahat değildi. Onlar da bir an önce bu sa-

vaşın bitmesi için ellerinden geleni yaptı. Dediğim gibi tek amaçları da bu savaşın bitmesi. Kimse savaşa alet olmak istemiyor. Çünkü kendisinin öldüğü bir savaşta, şehit diye gömülmek umurunda değil. Onun için artık askerler de bu savaşın durması için elinden geleni yapıyorlar. Savaşı sürdürmenin kendilerince bir anlamı yoktur.

Ceyda (Öğrenci): 15 Şubat gerek duygusal, gerekse düşünsel anlamda büyük bir çöküşü yaşadığımız bir gündü. Bunun sıcaklığıyla birlikte rejime, bunu en ağır şekilde ödetmek istercesine yoğun bir eylemlilik sürecine girilmişti. Biraz da o süreçte kendi eksiklik ve yapamadıklarımızın yarattığı vicdan azabıyla düşünüp hareket edilmiştir, diye düşünüyorum. Çünkü içine düştüğümüz durumda herşeyimizi Önderliğe, yani tek bir insana yüklemiş ama gerçek anlamda hiçbir zaman Önderliği tam olarak anlamamış ve onun yaşam tarzını hayata geçirememiştik.

Yirmi bir yıllık mücadele tarihinde, her türlü fedakarlığı ve çabayı gösteren kadın da bu eylemlilik döneminde, İmralı sürecinde de mücadelesini sürdürmüştür. Dolayısıyla bu eylemlilik sürecinde kadınıyla, erkeğiyle bütün Kürt halkı, Önderliğe dayatılacak bir imhada bu halkın çaresiz olmadığını ne denli güçlü olduğunu ispatlamıştır. Önderliğin iradi müdahalesiyle süreç; barış, Demokratik Cumhuriyet ve bu temelde gelişecek siyasi-politik bir mücadele sürecine dönüştürülmüştür.

Önderlik şahsında mahkum

edilmeye çalışılan halkların kardeşliği, bu süreçte Önderlik şahsında halkların eşit düzeyde temsil edildiği bir demokrasi bahçesine dönüştürülmüştür. Yine Önderliğin 15 Şubat'tan bu yana daha da geliştirdiği proje; demokrasinin en güzel, en ileri, en geliştirici ve en yaratıcı biçimi olup, bunun çözümü ve uygulama olanaklarını da getirmiştir. Çünkü dünyada ilk kez kadın örgütlülüğünü yaratan, kadını 'karı' olmaktan çıkarıp özgür kadın haline getiren ve kadını yine demokratikleşmede merkez alan mücadelemiz; kadın hareketi öncülüğünde demokratik, özgür ve ortak vatan projesinin yaşamsallaştırılmasında, dinamik güç haline getirerek kazandırmıştır.

Mücadelemizin geliştirilmesi ve zaferle sonuçlanması açısından kadına büyük bir sorumluluk yüklenmiştir. Bu sorumluluğun bilinciyle, ciddi bir yaklaşım sergileyip, sürece kadını erkeğiyle cevap olabileceğimize inanıyorum.

Sonuç olarak; kadının mücadelesinde yer alması, özgürlüğe attığı ilk adımdır. Özgürleşme ve kendi özgücüne dayanmada 15 Şubat'tan sonraki adımı ise Demokratik Cumhuriyet'in temel unsurlarından biri olarak bu süreçte yer almasıdır.

21. yüzyılın tüm ezilen halklara özgürlük ve demokratik bir ortam getireceğine olan inancımız tamdır. Yüreğinde ve beyninde yaratma, özgürleşme ve sonsuzlaşma ütopyası büyük olan Özgür Kadın'ın çabaları dahilinde gerçekleşecek özgür ve demokratik vatan da yaşama umudu ve dileğiyle...

21.YÜZYILIN ÇELİŞKİSİ

ÇÖZÜMÜN KİLİDİ KADIN!

İçinde bulunduğumuz bu süreçte sık sık kadının Barışla olan bağı ve süreci geliştirmedeki öncülük rolü üzerinde duruluyor. Bu su götürmez gerçeklerin elbetteki derin kavranması ve içinin doldurulması çok önemlidir. Bunun için kadın ve barış arasındaki bağı, kadının demokrasinin geliştirilmesindeki rolünün, güzeli yaratmada kadına yüklenen öncülük misyonunun doğru kavranması ve bunun somut, yaşamsal pratiklere indirgenmesi gerekir.

Çok genel bir değerlendirmeye bakılırsa, insanın sosyaliteye, insanca, kolektif yaşama ve hayvanlık sınırından insanlığa adım atmasında kadın belirleyici olmuştur. Yerleşik bir yaşamı olan barınma, tarım, çocuk yetiştirme yani günlük yaşamda temel rolü üstlenen kadın, sosyalleşmeyi daha hızlı yaşamıştır. Erkeğin sürekli tabiatın vahşiliğiyle içiçe oluşu, hayvan topluluklarını izlemesi avcılık vb. ondaki insani gelişimi daha da geri kılmuştur. Kadın özellikle de cinseliğini programlayarak, erkeğin vahşiliğini terbiye etmiş ve daha o zaman özündeki güzellikleri çevresindekilere verme, yaşamı düzenleme, güzelliği yaratmada te-

mel rolünü oynamıştır. İlk toplumsal işbölümünün kadının aleyhine bozulması ve ezen-ezilen çelişkisinin açığa çıkmasıyla beraber kadının köleleştirilmesi süreci başlamıştır. Yani kadının yaşadığı ilk yenilgi toplumun da yenilgisini beraberinde getirmiştir. Tüm egemenler, toplumları tıpkı bir kadın gibi ele alarak, onlara karşı istedikleri tarzda zor

Doğası gereği barış ve demokrasiye en yakın kesim olan kadınlar, egemenlik tarihinin kirlerine bulaşmamaları itibariyle 21. yüzyıla damgasını vurmaya taliptirler.

yürütmüş, onlara ait olan şeyleri gasp etmiş, hakimiyet duygularını daha fazla baskı ve zulümle tatmin etmişlerdir. Tabii bunu yaparlarken de toplumları örgütsel mekanizmalarından, kendi öz örgütlenmelerinden mahrum bırakmışlardır.

Kadına baskı uygulayan erkeklerle, bir topluma baskı uygulayan egemenler arasındaki bu

benzerlik hatta bağlılık, sınıflı toplumların başlangıcıyla gelişmiş ve günümüze kadar çok çeşitli biçimler kazanarak ama git-tikçe de katmerleşerek gelmiştir. Kadın ezilenlerde temsilini bulurken ve sistemi de ezilmişlik olurken, erkek ezenlerde temsil bulup, bir egemenlik sistemi haline gelmiştir. Kadının başından itibaren doğasında varolan hoşgörü, sevgi, eşitlik, paylaşım ve güzelliğin temsili olan sistem yerini militarizme, faşizme, hoşgörüsüzlük, sevgisizlik ve çirkinlik sistemine bırakmıştır.

Kadınlık ve erkeklik, biyolojik olgulardan çıkmış, tamamen bir sistem meselesi haline gelmiştir. Bazen biyolojik olarak kadın olan, temsil ettiği sistem itibariyle en değme erkek, yani egemen olmuştur. Dünya da devlet başkanlıkları yapmış bu unsurların kadının özünden kopmaları, kendi cinslerinin hiçbir özelliğini temsil etmemeleri, en değme erkek egemenliğinden daha tahripkar olmalarını getirmiştir. kendileri ana olsalar da -emekçilerin kanları üzerine- büyüttükleri evlatları olsa da binlerce ananın gözyaşı dökmesine yol açan, bir halkı topyekün imhanın eşğine getirebilecek savaşların mimarlı-

ğını yapmışlardır. Ama kimi zaman da biyolojik olarak erkek de olsa, düzene en değme köleliği yapıp, erkekliği salt bazı geleneksel ölçülere bağlayanlar olmuştur. Parti Önderliği bunlar için; düzene karılık yapan erkek demektir. Bu karşılaştırmayı şunun için gerekli görüyoruz. Kadın, ama özüyle, doğallığıyla bir kadın, gerçekten de yaratabilir ve bir gerçekleşmeyi sağlayabilir. İçinde hakimiyet olan, zulüm ve zor olan, faşizm ve militarizm olan hangi sistem olursa olsun derinli-

almış, çeşitli mücadeleler vermiştir. Ama hiçbir zaman yıkıcı olmamış, güzelliğe yol açmak için ve en son çare olarak bu yola başvurmuştur. Haksızlığa karşı mücadelesinde örgüt olamaması, birey olmaktan çıkamaması, onun tarihe damgasını vurmasını engellemişse de, 21. yüzyılın başında kadın için yeni bir şans doğmuştur. Çok kanlı geçen, birçok savaşlara sahne olan, 20. yüzyıl erkeklerin yüzyılı olmuştur. Ama artık hakimiyetin envayi çeşidini deneyen bu sistemlere karşı de-

iradeleriyle buna yön vermeleri gerekmektedir.

Yeni yüzyılda bütün dünya kadınlarının ortak mücadelesi, özelde ise Türk ve Kürt kadınlarının birliği, demokrasi ve barış taleplerini ortak sesle haykırma-ları çok önemlidir. Elbette ki bu da yaşama, siyasete, ideolojiye, sosyaliteye özgün bir yaklaşım göstermekle, kadın eksenli bir mücadele yürütmekle ve hepsinin de yaratıcısı olan ÖRGÜTLENME ile mümkündür. Coğrafyamız açısından bunun öz örgütlenmesi olan PJKK'nin Kadın Kurtuluş İdeolojisinin temel ilke-leri çerçevesinde yeni yüzyıla giriş yapması mütevazı ama çok güzel bir adımdır. Elbetteki onun pratik politikasını ustaca belirlemek, toplumdaki tüm kadın kesimlerine ulaşmak, onları kendi bünyesinde toparlamak yakıcı bir görevdir. Yaşamın öznelerinden biri olan kadının hala toplumu-muzda bir nesne konumundan kurtulamayışına artık son vermek de bir o kadar önemlidir. Çünkü toplumsal dönüşümlerde ve özelde de 25 yıldır ülkemizde yaşanan büyük devrim hareketin-de kadınlar çok büyük bedeller ödemişlerdir. Bunun için de güçlü bir siyasallaşma ile beraber kadının toplumun her alanında layık olduğu yeri bulması gerekmektedir. İnsanlık tarihinde bir eksik ayak olarak duran kadın hareketinin geliştirilmesi, önemli bir tarihsel görev olarak PJKK'nin önünde durmaktadır. Demokratik kuruluş stratejisini hedef olarak önümüze koyduğumuz bu yeniden yapılanma süreci, kadın

ğine incelendiğinde hiçbir kadın emaresine rastlanmayacaktır. Bunun için en zorba ve barbar sistemler kendilerine "erkek millet" adını takarlar. Bunun için bir statüyü koruma aygıtı olan devletler kendilerine "devlet baba" derler. Ama ana adı daha güzel şeylere reva görülür. Tabiat ana, anavatan gibi. Bu tarihsel ve toplumsal gerçekler ışığında bakılırsa elbet-teki kadın da savaşlar da yer

mokratik çözüm çok yakıcı olarak kendisini hissettirmektedir. Doğası gereği barış ve demokrasiye en yakın kesim olan kadınlar, egemenlik tarihinin kirlerine bulaşmamaları itibariyle 21. yüzyıla damgasını vurmaya taliptirler. Daha şimdiden egemen sistemler yeni dünya düzenin çizgilerini belirlerken kadına bu bağlamda yaklaşmaktadırlar. Ancak kadın-ların bunu belirlemesi, kendi öz

özgürlük hareketinin de yelpazesini genişletecek, özgürlük hedefinde, demokrasi ve barış mücadelesinde kilitlenen bütün kadın örgütlenmeleri yekvücut olacaklardır. Yeniden inşaada kadınlar hangi ırktan, hangi ulustan olurlarsa olsunlar, insanlığın savaşız toplumlara ulaşabilmesinin temel taşıyıcıları olacaklardır. Bu temelde gelişecek her örgütlenme anlamlıdır ve değerlidir.

Daha da somutlaştırırsak, 25 yıldır süregelen savaşın tahribatları büyük olmuştur. Elbetteki savaşımın meşruluğu bir yaratılmayı da beraberinde getirmiştir, sorun artık çözümlenme aşamasındadır. Çözümüne çözümsüzlüğü dayatan, halkları birbirine kırdırtmadan çıkar sağlayan kesimlerin, hala savaş kışkırtıcılığı yapan çevrelerin var olduğu da bir gerçektir. Bu ortamda karşılıklı bir yumuşama ve diyalog ortamının sağlanması için girişimler yapılmakta özellikle de Parti Ön-

derliğimizin çözümleri bunun temelini teşkil etmektedir. Böyle bir ortamda kadının süreci kavramada daha derinlemesine bir çaba sahibi olması ve olumsuz gidışatlara müdahale etmesi gerekmektedir. Çeşitli kurum ve kuruluşlarla görüşme, duyguları vahşete, şovenizme yönlendirilen, iradelerine hükmedilen kadınlarla ilişkilendirme, barış ve demokrasinin, siyasal mücadelenin yürütülmesinin en önemli araçları olan kültür, basın-yayın, eğitsel ve sosyal aktivitelere ağırlık verme çok yakıcı bir önemdedir. Halklarımızın ihtiyacı olan barış, özgürlük, kalkınma, demokratikleşme hususlarında kadın eksenli bakış açısıyla çözümler üretme, bu yönlü girişimleri destekleme, pratik ve düşünsel gücü bu konuda harekete geçirme, yani sosyal, kültürel, siyasal, ekonomik gelişmeleri özgürlükle bağlantılandırma temelinde güç birlikleri yapmak gerekmektedir. Bu çerçevede

de mücadelesini yürüten Barış anaları insiyatifi, çeşitli kadın örgütleri daha şimdiden hak ettikleri yine amaçladıkları şeyleri yalalamada önemli adımlar atıyorlar. Bu adımlardan biri de geçtiğimiz ay Avrupa'da gerçekleşti. Avrupa Barış Kadınları Komitesi adı altında Türk, Kürt yaşlı, genç yüzlerce kadın barışa olan özlem ve umutlarını dillendirdiler. Fransa'nın başkenti Paris'te almışa yakın kadın organizasyonu dünya kadın yürüyüşünü tertiple-diler ve bu yürüyüşte Kürt kadınları da aktif rol aldılar ve önümüzdeki aylarda da düzenlenecek olan dünya kadınlarının aktivitelere katılacaklar. Ve kadın yüreklerin derinliğindeki sevgi, barış dünyaya egemen oluncaya dek de bu mücadele sürecek.

Yaşasın Kadınların eşitlik ve özgürlük temelindeki ortak mücadelesi!...

Sakine Zagros

Kürt Kadını 15 Şubat'ta yine Ayaktaydı

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'a karşı geliştirilen 15 Şubat Komplosu'nun 1. yıldönümünde, birçok Avrupa ülkesinde başka EJAK Avrupa örgütü olmak üzere, kadın örgütleri ve insiyatiflerinin katıldığı etkinlikler düzenlendi. 12 Şubat'ta düzenlenen Strasburg yürüşüne katılan kürt kadınları siyahlara bürünerek sessiz yürüşte komployu ve komploda yer alan devletliri protesto ettiler. 15-16-17 Şubat tarihlerinde ise Avrupa'nın Viyana, Berlin, Stuttgart, Hanovver, Köln, Düsseldorf, Bonn, Bochum, Hagen, Kopenhag, Paris ve Den-Haag şehirlerinde ve İskandinavya, Kanada, Avusturalya gibi ülkelerde değişik etkinlikler düzenlendi. 15 Şubat tarihinde dünyanın dört bir tarafında saat 13:00'e kadar evlerinden dışarı çıkmayan Kürdistanlı kadınlar, PKK Başkanlık Konseyi'nin aldığı, çocukların okula gönderilmemesi ve işe gitmeme kararına uydular. Ayrıca PJKK'nin aldığı bir günlük oruç kararına tüm kadınlar katılım sağladı. Bunun dışında Almanya'nın başkenti Berlin'de geçen yıl İsrail konsolozluğunda yapılan eylem esnasında katledilen kürtler için protesto düzenlendi. İsrail konsolozluğuna siyah çelenk bırakıldı. Diğer taraftan Kürt kadınları; meşaleli ve sessiz protestolu yürüyüşleri ile tekrar tekrar Ulusal Önderleri Başkan APO'ya bağlılıklarını dile getiren sloganlar attarak bu kara günü protesto ettiler.

PKK Başkanlık Konseyinin aldığı karar çerçevesinde Kürt kadınları Newroz bayramına kadar etkinliklerini çeşitli biçimlerde sürdürecektir.

TOPLUMSAL UTANÇ TECAVÜZ!

Kadınlar, ezilen cins olmanın bütün dezavantajlarına sahiptir. Kadının içinde yaşadığı toplulukla özdeşleştirilen kişiliği, adeta onun kaderidir. Bütün toplumsal gelenek ve görenekler, değer yargıları, ahlak ve namus anlayışı Kürdistan'da, kadının konumunu yansıtır. O nedendir ki, kadına yapılan saldırı ile onun ait olduğu topluluğun saldırıya uğradığı varsayılır. Egemenler yada işkenceciler, kadını cinsel işkence ve tecavüzün öznesi yaparken, bu bilinçle hareket ederler ve toplumsal yasayı mutlaka gözetirler. Çünkü kadının ait olduğu topluluk yada grupta özdeşleştirilen ve cinsel bütünlüğüne yönelecek her saldırı, aşağılama; o topluluğu kökten etkileyecek hatta sarsacaktır. Nitekim günümüzdeki belli başlı savaşlarda ve yaşanan tecavüz olaylarında, kadının şahsında gerçekleştirilen bütün saldırılar; biricik ulusun yaşadığı topraklardan arındırılması, zorla göç ettirilmesi gibi oldukça ağır ve kapsamlı sonuçlara yol açmıştır.

Bir toplumun ya da bireyin, tepki göstermesi ve şiddetle karşı durması gereken bir olaya doğal yaklaşması; onun sağlıksızlığını, değer yitimine uğradığını, insani duygu ve düşüncelerinin aşınma-

ya uğradığını gösterir. Ve böyle insanlardan oluşan toplumlar, yaşamları boyunca duygusuzlaşırlar. İşte bu, egemenlerin istediği bir durumdur ve ülkemizde yürütülen özel savaşın ulaşmak istediği amaçta budur. Çünkü egemenler savaşı ve savaş süresince gelişen insanlık dışı olayları olağan birşeymiş gibi gösterme, topluma bunu kaniksattırma çabası içindedirler. Ve işte savaşın kirli yüzü olan tecavüzler de, bu politikanın bir parçası olarak sıradan olaylarmış gibi topluma kabul ettirilmek isteniyor. Özellikle 1980 askeri darbesi ve sonraki yıllarda oldukça sık başvurulan bu yöntemle ilişkin, kamuoyuna yansımış

örnek bulmak oldukça zordur. O dönemleri bir işkenceci olarak anlatan ve bu yönde itiraflarda bulunan eski bir siyasi polislin ifadesinde geçen mağdurların hiçbiri, yaşadıklarını anlatmamışlardı. Kamuoyu ise bu olguyu fısıltı halinde konuşmanın ve duymanın ötesinde ilk kez yüzüye geliyordu; hem de uygulayıcısı durumunda olan bir resmi görevlinin açıklamalarıyla. Mağdurların susuyor olması, Türkiye'de ve Kürdistan'da böyle bir olgunun yaşanmadığı anlamına gelmiyor. Aksine bu durum, 12 Eylül askeri rejiminin faşizan uygulamalarına koşut olarak, cinsel işkence ve tecavüzün oldukça yoğun uygulandığını kanıtlayordu. Askeri rejim koşullarının yarattığı ağır baskı ortamı ve basına getirilen denetimler nedeniyle, yaşanmış tecavüz örneklerinin kamuoyuna yansımaması da, o dönemin bir başka özelliğidir.

Tüm bunlara baktığımızda, kadına yönelik şiddetin bir parçası olarak tecavüz olayları, günlük yaşamda sıkça karşılaşılan bir olay olarak kendisini gösteriyor. Eğitimsiz, güdülüleriyle hareket eden, hiçbir ahlaki değer tanımayan, ruhta düşüncede sakat, hasta olan insanların içine girdikleri bu saldırı; günümüzde kadının cins

olarak yaşadığı önemli bir sorun haline gelmiştir. Günlük haberlere yansıyan bu tarz olaylar, rutin bir haber olarak geçiyor. Ancak biz bu yazıda normal bir toplum da değil, savaş olan bir ülkede yaşanan tecavüz olaylarının nedenleri ve sonuçları üzerinde durmaya çalışacağız. Tecavüz her toplumda insanı, özellikle de kadını, aşağılayan bir davranış olsa da, gerçekleşme amaçları arasında fark vardır. Normal bir toplumda münferit olaylar olarak yaşanan tecavüzler, kimi insanların hayvani güdülerini tatmin etme istemleri ve ruhsal dengesizlikleri sonucunda gelişir. Oysa savaşlarda yaşanan tecavüz olayları bireye yönelik olsada, içinde toplumu hedefleyen daha genel amaçlar taşır. Örneğin; salt bir hayvani güdünün tatmini için savaşta tecavüzler gelişmez. Veya sadece tecavüz eden bireyin davranış bozukluğu sonucunda gelişmez. Aksine, düşmanı olarak gördüğü bir tarafın iradesini kırmak, onu teslim almak için başvurulan bir yöntemdir. Örneğin sorgu süreçlerinde direnen bir insanı itirafa sürüklemek için, sıkça tecavüz yöntemine başvurulur. Fakat amaç, salt bireylerden bilgi almak değildir. Bununla birlikte karşı tarafın onuruyla, gururuyla, temel değerleriyle oynamak ve iddiasını kırarak kimliksizliği, kişiliksizliği yaşatmak; böylece utanca boğulan bireylerden oluşan, temel direnç noktaları çökerilmiş bir toplumu yaratmaktır. Dolayısıyla savaşlarda gelişen tecavüz olayları politik, sosyal, ruhsal, moral, düşünsel açıdan

yenilgili ruh halinin yaratılmasını amaçlar. Mesala 12 Kasım 92 günü, gerilla ile devlet güçlerinin Mardin'in Savur bölgesinde girdikleri çatışma sonucunda asker yenilgiyle çatışma alanından uzaklaşıyor. Aynı gece yenilginin acısını çıkartmak için operasyon düzenledikleri Bakustar köyünde tüm erkekleri gözaltına aldıktan sonra, yaşları oldukça genç olan üç bayana tecavüz edilir. Henüz çocuk sayılacak yaştaki genç kızlara yönelik yapılan bu saldırıyla askerler; yaşadıkları aşağılık

Tecavüz fiziki bir saldırı olsada; asıl yıkımı ruhta, duyguda, düşüncede yaratmakta ve bu yıkımın onarılması da son derece güç olmaktadır.

kompleksini tatmin etmek istemişlerdir. Bu da onların güçsüzlüğünün bir göstergesidir. Savaşta karşı taraf güçsüzleştiği oranda, tecavüz olayları da bir o kadar artmaktadır. Örneğin Kürdistan'da tecavüz olaylarındaki en belirgin artış, 90'lı yıllardan sonradır. Çünkü bu süreçte ayağa kalkan bir halk ve onun önünde her geçen gün daha fazla özgürleşen kadınlar yürümekteydi. Bu da egemen baskıcı rejimin sarsıldığıнын bir göstergesiydi. Bu yıllardan itibaren serbest bırakılan gözaltında tecavüzler, şehit düşen bayanlara tecavüz acizliği, zavallılığı, insanlıktan ne kadar uzaklaştığını ıspatlar. Örneğin yaşadığımız 2000'li yıllarda halen çok alçakca ve ibret verici bir tarzda tecavüz olayları devam etmektedir. Geçtiğimiz günlerde

Adana'da göz altına alınan iki genç kıza yapılan tecavüz, yine demokratik kitle örgütlerinde çalışanlara yapılan saldırı ve tacizlerin yanı sıra Antalya'da iki küçük kızkardeşe vahşice yapılan tecavüz ve sonradan hunharca öldürme, özünde kürt toplumunun tüm demokratik çabalarına karşı toplumu tahrik etme ve onurunu rencide etmeyi amaçlamaktadır. Bunun en son örneği de Adana'da 50 yaşındaki gerilla annesi K.Ö'ye yapılan cinsel taciz ve coplu tecavüzdür. Bu tür olaylar Cinsel Taciz ve Tecavüze Karşı Hukuk Bürosu tarafından ortaya çıkarılıp teşhir edilmeye ve aydınlatılmaya çalışılsada bir çok kadının bu tür durumlarda sessizliği tercih ettiği bilinmektedir.

Savaşta yaşanan tecavüz olaylarının temel nedenlerini genel hatlarıyla bu şekilde belirtebiliriz. Ama sonuçları da nedenleri kadar önemlidir. Diğer ülkelerde olduğu gibi bizim ülkemizde de kadınlar, toplumun en zayıf düşürülmüş tarafıdır. Dolayısıyla sağlam bir morali, düşünsel gücü, psikolojik yapısı oluşmamıştır. Üstelik toplumsal yaşamdan uzak oluşuyla birlikte, bilinçte yaşadığı büyük geriliklerin olması; olayları ve olguları sadece kendi sınırlı dünyasına göre değerlendirmesini, çok dar ve geri bir kavrayışının olmasını beraberinde getirmiştir. Bu yüzden kadın, içine girilen savaşla beraber belli bir bilinç düzeyine ulaşmış, moral ve ahlaki değerlerle birlikte -cılızda olsa- kendine güven kazanmıştır. Yalnızca bu, kadının bir cins olarak çok fazla güçlen-

diği anlamına gelmez. Kadın, sa-
vaş süresince maruz kaldığı sal-
dırlara karşı koymuşsa da; berabe-
rinde bunun çok yönlü tahribat-
larını da yaşamıştır ve hâlâ da ya-
şıyor. Örneğin tecavüze uğrayan
birçok kadın, yoğun bir biçimde
depresyon geçirmektedir. Çünkü
bizim gibi geri toplumlarda ka-
dın, her zaman bir namus olgusu
olarak algılanmış ve kadına veri-
len değer de bu çerçeve etrafında
şekillenmiştir. Bu yüzden kadına
yapılan tecavüz, kendisi ve çev-
resi açısından büyük bir yıkımı
ifade eder. Tecavüzle birlikte ka-
dının dünyası alt-üst olmakta ve
artık varlığının bir anlamı kalma-
ğını düşünmektedir. Kadın, bu
yüzden toplumdaki geri çekil-
mekle birlikte yalnızlaşmaya da
başlamaktadır. Yaşamı anlamsız
gören kadın, sevdiği insanlarla
arasındaki bağların koptuğuna
inanmaktadır. Bir anlamda, ruhsal
iç kanama diyebileceğimiz
durumu yaşamaktadır. Bu bir bu-
nalım sürecidir ve kadının ruhu
yaralanmıştır. Dolayısıyla teca-
vüz fiziki bir saldırı olsa da; asıl
yıkımı ruhta, duyguda, düşünce-
de yaratmakta ve bu yıkımın
onarılması da son derece güç ol-
maktadır. Çünkü böyle olağan-
üstü koşullardan geçen insanlar-
da yaşam, genellikle eski bütün-
lüğüne bir daha oluşturamamak-
ta, ruhsal dünya eski dinginliğine
kavuşmamaktadır. Bireyin geli-
şimi duraksamakta, hemen he-
men tüm etkinliklerden geri çe-
kilmektedir. Bu da yaşadığı çev-
reyle büyük bir uyum sorununun
doğmasına yol açmaktadır. Hele
bir de tecavüzden sonra kadın

hamile olmuş ve çocuğu doğur-
mak zorunda kalmışsa, o zaman
büsbütün bir yıkım ortaya çık-
makta, kadında direnme gücü tü-
kenmekte ve müthiş bir ölme,
yok olma istemi doğmaktadır.
Çünkü, kendi kendisinden iğre-
nen kadın, vicdan azabı çekmek-
te, yok olmanın en iyi çözüm ol-
duğunu düşünerek genelde inti-
hara yönelmektedir. Yada akli
dengesini yitirmektedir.

Kadını bu denli yıpratana sade-
ce tecavüz değil; aynı zamanda
içinde bulunduğu ailenin, çevre-
nin de yaklaşımıdır. Belli bir
dünya görüşüne ulaşmayan, hâlâ
eski, geri bakış açısıyla soruna
yaklaşanlar; tecavüze uğrayan
kadını dışalamakta, hor görmek-
te, suçlu kabul etmekte, adeta
düşmanı unutup kadına yönel-
mektedirler. Onunla konuşmama,
evden kovma gibi kadını daha da
güçsüz kılan tavırlar; "oda rahat

dursaydı, o olmasaydı daha ra-
hat olurduk, ona mı kalmış dev-
letle savaşmak." gibi binbir de-
dikoduyla kadını yıpratma yakla-
şimleri segilenmektedir. Özellikle
kadının eşi, kardeşleri, babası
sürekli "elâlemin içine çıkamaz,
kimsenin yüzüne bakamaz olduk,
namusumuz beş paralık oldu" di-
yerek kadını daha da suçluluk
duygusu içine sürüklemektedir-
ler. Kadınlar en çok dayanağa, sı-
ğınacak, güven duyulacak bir
ortama ihtiyaç duydukları dö-
nemde, karşılaştıkları bu tutum-
larla büsbütün yıkılıp harap ol-
maktadırlar. Bu tür yaklaşımlar,
kadının ailesini terketmesine ve
genellikle fuhuş batağına düşme-
sine neden olabilmektedir. Çünkü
aile tarafından dışlanan kadın,
kendi geçimini sağlayacak
başka bir çıkar yol bulmadığı gi-
bi; artık herkesin o gözle baktığı-
nı düşündüğü için de bedenini
satmaktan başka çaresi kalmıyor.
Bu da, kadının düşüşü ile birlikte
aslında bir toplumun düşürülme-
si anlamına gelir.

Mağdur kadınları, yaşadıkları
tecavüz ve cinsel işkence sonra-
sında bekleyen önemli ve zorlu
aşama da; kadının ait olduğu top-
luluğa yeniden girmesiyle başla-
maktadır. En can alıcı nokta ise
buradadır. Çünkü bütün yaşanan-
lara rağmen, uğranılan saldırının
açığa çıkıp çıkmaması ve bundan
sonraki sürecin göğüslenebilme-
si, tümüyle bu zorlu noktanın
aşılmasına bağlıdır. Mağdur ka-
dımlar, bu aşamayı çoğunlukla
susarak geçirmektedirler. Kor-
ku bir sırrı taşımanın psikolojik
ağırlığı altında yeniden ezilir-

ler. Susmayı tercih ederler; çünkü, anlattıklarında toplumun ahlak ve namus anlayışını aşamayacaklarını düşünürler. Suçlanacakları, toplumda tecrit edilecekleri korkusunu yaşarlar.

Kadının tecavüze uğraması, topluma yöneltilen bir saldırı iken, kadını dışlamak bu gerçeği görmezlikten gelmektir. Bu gerçek görülmediği sürece, kadına kirletilmiş bir insan gözüyle bakılacaktır. Buda kadının özel savaşın en büyük kurbanı olmasına yol açacağı gibi sömürgecilerin de yaptıkları bu davranışlarıyla toplumdan sonuç almalarını beraberinde getirecektir. Belli düzeylerde sonuç aldıklarını da görüyoruz. Çevresinin yaklaşımlarından çekinen bir çok kadın, tecavüze uğradığı halde bunu bir sır gibi saklamakta, hiçbir şey olmamış gibi davranmaktadır. Örneğin İstanbul'da üç defa gözaltına alınan bir kadın, her defasında birçok kez tecavüze uğramasına rağmen bunu deşifre etmemiştir. Ailesinin baskılarından dolayı bir çocuğunu alıp, Avrupa'ya geliyor ve diğer çocukları ise ülkede kalıyor. Görüldüğü gibi kadın, yaşadıklarını ailesine anlattığında "rezil" olmama adına bir gerçeğin üstü kapatılıyor. Bu yüzden savaşta belki de yüzlerce kadın tecavüze uğradığı halde, çok az sayıda kadını, bunu cesaretle dile getiriyor. Eğer Bosna'daki birkaç yıllık savaşta en az 20 bin kadın tecavüze uğramışsa, bizim 20 yıllık savaşımızda bu rakam çok daha fazla olsa gerek. Fakat kadınlar bunu itiraf etmedikleri için, savaş suçluları da ellerini,

kollarını sallayarak içimizde doluyorlar. Gerçi Türk devletinin yargı sisteminin işlevsizliğini biliyoruz. Ama en azından, ülkemizde yaşanan savaşın kirli yüzünün daha fazla açığa çıkması için, öncelikle kadınların başlarına geleni itiraf etmekten korkmalarını gerekir.

O halde böyle olayların daha fazla tekrar etmemesi, egemenlerin bu uygulamalarının sonuç almaması için ne yapılmalıdır? En başta, kadınların tecavüzü bireysel bir saldırı olarak anlamaması, bunun savaşın bir parçası olduğunu bilmesi ve yapılış amacının doğru kavranması gerekmektedir. Bu, onun olaylara daha mantıklı yaklaşmasını, dolayısıyla tahribatlarını daha az yaşamasını getirecektir. Bundan utanma, sıklıkla yerine düşmanın suçu olarak görmesi ve deşifre etmesi; onurunu kurtarmak için zorlukları göze alması gerekmektedir. Elbetteki günümüzde kadınlarımızın içinde bulunduğu bilinç düzeyini göz önüne getirdiğimizde, onların kendiliğinden böylesine bir bilinç düzeyini yakalamalarını bekleyemeyiz. Dolayısıyla, çeşitli kurumların kadın eğitimi üzerinde durmaları ve onları bu yönlü de bilinçlendirme sorumluluğunu taşımaları gerekir.

Aynı zamanda başından bu tür olaylar geçen kadınlarla konuşmak, onların sorunlarını tartışmak, toplumun bu insanlara nasıl yaklaşılması gerektiğinin üzerinde durmak; hem toplumun eğitimi, hem de savaş suçlarının deşifre edilmesi için zorunludur. Platformlar kendi aralarında ko-

ordineli bir çalışma yürüterek, kadının bu tür sorunlar kaşısında daha örgütlü olması ve psikolojik rahatsızlıkların tedavi edilmesi için çeşitli kuruluşlarla ilişki kurulabilir. Bu konuda psikologların ve doktorların yürütecekleri çalışmalar, kadınların yaşadıkları bunalımlardan daha kolay kurtulmalarına yardımcı olacaktır. Fakat herşeyden daha önemlisi de kadının yakın çevresinde bulunan insanların daha fazla sevgi ve ilgi göstermeleri, onları dışlamak yerine, sahip çıkmalarıdır. Kadının her şeyden önce, yoğun bir sevgi ortamına ihtiyacı vardır ve tedavisinde kullanılacak en temel ilaç da budur. Bu yüzden de kadınların eğitimi kadar toplumun eğitimi de önemlidir. Kısaca tecavüze uğrayan kadınlarımıza el uzatmak, onları sahiplenmek; onları toplumumuzun utanacağı değil daha fazla koruyup kollayacağı insanlar olarak görüp, buna göre yaklaşmak gerekmektedir. Unutmayalım ki, tecavüze uğrayan her kadın şahsında saldırıya uğrayan, bizim onurumuz ve şerefimizdir. Bu kadınlara sahip çıkmamız, kendi onurumuza sahip çıkmamız anlamına gelmektedir. Yine tecavüze uğrayan her kadının ruhu gibi, toplumumuzun ruhu da yaralanıyor. Ruhumuzu kurtarmak için toplum olarak tüm kadınlarımıza daha fazla sahip çıkalım ve onur savaşlarında onları yalnız bırakmayalım. Yoksa ülkemizde; bir romanda yazarın söylediği gibi, "savaşta sonra sadece mezarlar ve kerhaneler kalacaktır."

Kadınla İlişkilenmek Yaşam Gereğidir

Parti Önderliğinin 6. Kongre sürecinde yaptığı değerlendirmedir. PJKK Kuruluş Kongresine sunulan Politik Rapordan

Şimdi bu konuda gerçekten Kürt ulusal gerçekliğinde sadece bazı gerici, tutucu yaşam tarzlarını kırmak, yine kadındaki ve erkekteki gerilikleri çözüp kırmaktan söz ediyorum. İş biraz daha derindir. Tarihi, özellikle toplumlar tarihini, uluslaşma tarihini göz önüne getirdiğimizde, yapmamız gereken işlerin olduğunu görüyoruz. YAJK yaklaşımları, özgür yaşam yaklaşımları bu çerçevededir. Ve şu görülmüştür; Kürt erkeği veya genelde Kürt toplumu fazlasıyla bu konuda kadına çözümsüzlük kilitlemiştir. Düşmanda kaybettiğini kadında kilitleyerek muazzam bir tüketiş içine sokulmuştur. Kadın burada sorumlu olmakla birlikte, esas sorumlu erkek yapısıdır. Kürt erkek yapısında çözümlenişin kadın çözümlenmesinden daha fazla iş istediğini bilmeniz gerekir. Kongreye bu yönüyle de biraz anlam vermeniz gerektiğini söylüyorum.

YAJK'a ölçsüz yaklaşmalıyız. Zaafları var, amatörler, toylar, fazla politik olamıyorlar; cins bilincini, doğru sınıf, ulus savaşı bilinciyle, iradesiyle, özgüleriyle birleştiremi-

yorlar. Doğru taktik temellere, ölçülere uyduramıyorlar. Bunların hepsi doğru da; fakat meselelerin sadece bu konudan kaynaklanmadığı ve YAJK gücünün bu temelde giderek son çözümlere uygun muazzam bir cesaret ve fedakarlık gücü kazandığı, eylem gücü kazandığı ortadadır. Daha da geliştireceği ve gelişim potansiyeli taşıdığı ortadadır. Ama bunun zemininde erkek egemenlikli anlayışların hem yaşama ilişkin, hem savaşa ilişkin anlayışların ustaca olmayan bütün savaşların, bütün davranışların artık tehlikeli olduğunu görmemiz gerekir. Bunu dile getirmeye çalıştım.

YAJK'ı ikide bir ağırlık olarak gören anlayış, bugün YAJK'a yaltaklanıyor. Bunu dile getirmek istedim. Yani kadın aramak, kadının da erkeği araması doğru değil. Ama bence bu konuda kadının erkeği araması yok. Erkeğin daha fazla olarak kadını araması var. Bu biraz feodalce yürütülüyor; ki, biz buna karşıyız.

Ben de kadını arıyorum ve bunu defalarca söyledim. Uzun süre biz de tutuculuk yaptık ama daha sonra önemli bir çözümler-

meye ulaştığımızı ve bunu kadınla paylaşmaktan çekinmediğimi ortaya koydum. Hatta bunun belki böylesi bir Kongre ortamında dile getirilmesi fazla doğru değil. Böylesi bir sanatsal çalışma ve bana göre oldukça siyasi ve hatta askeri bir çalışmadır. Artık buna ulaşmamız gerekiyor.

Bazı feodal, tutucu anlayışlar Önderliği bu konuda hiç anlamak istemiyorlar. Önderlik bizzat kadına nasıl yaklaşıyor? İşte sık sık görüldüğü gibi o temelde ele almıyorlar, doğru dile getirmiyorlar. Evet, kadınla yaşanılır, kadın gerektiğinde bir heykel güzelliğine ulaştırılır. Tarih boyunca Yunan tarihinde, hatta Mezopotamya'da Gılgamış destanında, Roma'da, Mısır'da, yine Hz. Muhammed'in bizzat yaşamında ve Avrupa Rönesansında özgürleşme sorunları ele alınırken ve çözümlenirken; kadının fiziğinden tutalım bilincine kadar farklı yaklaşımlar içinde olunmuştur. Buna özellikle Ekim Devrimi, Sovyet deneyimi de dahildir. O temelde geliştirilen sosyalist devrimler önümüzdedir. Bütün bunlar sorunu şüphesiz şu veya bu biçimde ortaya

çıkarmış, bazı çözümleri geliştirmişlerdir. Ama bizde daha köklü olmak zorunda.

Kadına hayranlık duymak güzeldir

Bizde ulus olarak daha sınıf durumu yaşanmamıştır. Veya ulusal gerçeklik yaşanmamıştır. Daha mitolojik çağ ve hatta onun da çok gerisinde bir aile yaşamı, bir kadın yaşamı, bir erkeklik yaşamı adeta bir kader olmuş; bunu çözmeye çalışıyoruz.

Yaşamdaki durumu, bir Mem û Zîn, Derweşê Awdê olayını çözmeye çalışırken, hakkınızda bazı gerçekleri hatırlatmaya çalıştım. Burada gerçekten talan edilen bir halk gerçekliği, yitirilen yaşam, yitirilen kadın ve daha kötüsü kırılmış bir erkeklik gerçeği sözkonusudur. Bunları hem düşüncede, hem de davranışta çözmeye çalışıyorum. Kendim de epey yoğunlaşıyorum. YAJK gücünü etrafımda Önderlik çözümlenmeleri içerisinde yoğunlaştırmaya çalışırken, gerçekten bunun doğru anlaşılması gerektiğini bir kez daha özenle vurguluyorum.

Açık ki, bir kadına takılacak adam değilim. Kadını yüceltmek benim için bir şeref, bir onurdur ve iyi bir şeydir. Hatta bir tanrıça ifadesine de sık sık başvuruyorum. Bu yanlış bir değerlendirme değildir. Kadın cinsine hayranlık duymak da güzel bir şeydir. Çünkü bunlar yaşamın önünü açıyor. Yaşamı güzelleştiriyorlar. Klasik bir biçimde kadına yaklaşmayı affe-

dimmez buldum. Hem kadın için, hem erkek için şerefsizlik, aşağılık, en büyük çirkinlik olarak değerlendirdim. Çünkü orada tükeniş var, yenilgi var, özgürlükten ve vatandan kaçış, düşmana sığınma var. Onun için böyle ilişki içinde olanlara lanet getirdim. Kaldı ki, saflarımızda onlarca böyle kaçıp ihanete gittiler. Bu yüzden savaş verilemiyor ve kadın çok acı bir duruma geliyor. Bu işe bulaşmaktan kendini kurtaramıyor ama, bizim YAJK çözümlenmelerine dayalı olarak *Zilanlaşma* dönemi veya bizim kızlarımızın, şehitlerimizin şahsında ortaya çıkan

Acıyla dile dolamak yerine, duygulara, zihne, düşüncesine, iradesine ve estetik anlayışına nakşetmek daha doğrudur.

büyük gerçeklikler var.

Onlar gerçekten Önderlik yaklaşımlarına, yeni bir cinsiyet yorumundan tutalım, yaşamın bu biçimde paylaşılacağına inandıkları için bu eylemlere, bu fedailiklere, bu cesarete, bu görkemli hamlelere giriştiler. Son gerçekleşen Rojbin, Berwar ve Binewş yoldaşların şahadetlerinde bunu görmek mümkündür. Bunu hem sözlü söylemişlerdir, hem mektupları var, hem de bizzat yaşayanlar tanıktır. Saygılı olmamız gerekiyor. Bunları yaşam bilincine, özgür yaşam bilincine dönüştürmemiz gerekiyor. Bunlar Önderlikten de bir şeyler istiyorlar; *Zilanlar* bunu açıkça söylemişlerdir, yapılanlar

bu temeldedir. Acıyla dile dolmak yerine, duygulara, zihne, düşüncesine, iradesine ve estetik anlayışına nakşetmek daha doğrudur. Sonuç olarak bu konuda şunu söylemek durumundayım; kadın aramak, kadın istemek kötü bir şey değildir. Kadınlıkla ilişkilenecek şüphesiz yaşam gereğidir; ama neyin yıkılması, neyin çözümlenmesinin şart olduğunu, özellikle erkek tarafı iyi bilmek zorundadır. Kadın tarafı da böyle evden kaçır gibi saflarımıza gelemeyeceğini, özgürlük silahımızı eline alıp kaba pratikçilikle özgürlüğü sağlayamayacağını ve işine gelen erkekle kaçmanın ihanetten daha kötü olacağını bilerek yürümelidir.

Beynini, yüreğini doğru çözmek, doğru cins, sınıf bilinci, doğru ulus bilinci, kadın için belki de en büyük namustur. Öncelikle bunun sağlanması gerekir. Bunu sağlamadıkça, değil erkek aramak, erkeğe ulaşmak veya kadınlığını bile tanıyamayacağı kadın olarak da cinsinin, kendisinin ne olacağını bilmelidir. Bu savaşımı muazzam aydınlatmak; fizyolojik, cinsel kimlik bilincine ulaşmak amacı olduğunu, onun cins örgütlenme savaşımı olduğunu biz boşuna söylemedik.

Bilinçlenen kadın yaşamın ifadesidir

Gerek kadının kabul edeceği yaşam, gerek erkeğin kadınlık yaşamının, aslında ne kadar mitolojik olarak değerlendirilir-

se değerlendirilsin, saflarımızda da bana göre çok açık olan bir şart var. Sonuna kadar zafer çizgisine bağlanmadıkça, ne kadın zafere ulaşabilir, ne kadın tanrıçalaşabilir, ne de erkeğin özgür kadınla buluşması mümkün olur. Bu hem tarihi olarak böyledir, hem de günümüzün devrimci çözümlenmeleri bunun böyle

kendini özgürleştirmiş bir kadın, zafer gerekçelerini görmeksizin bir erkeğe merhaba bile diyemez. Bunları fazla açma gereği duymuyorum, çokça çözümlenmiştir. Son dönemlerde bu çerçevede bir yaklaşım sözkonusudur. YAJK güçleri ister bu 6. Kongre'de, ister daha sonraki kendi Kongrelerinde derinleşip kendi

büyük bir yaşam ve savaş değerini ifade ettiğini, namusun bu olduğunu anlamalıdır.

Geçmişte ne yapılmış, geçmişte benimle mi, değil mi; benim kadar sevdalı mı, değil mi; veya bana bağlı mı, değil mi; hatta eşim mi değil mi gibi tartışmaların anlamı artık yoktur, seviyesizdir. Böylesi kadının ulusal, si-

***Açık ki,
bir kadına takılacak
adam değilim.
Kadını yüceltmek
benim için bir şeref,
bir onurdur ve
iyi bir şeydir.
Hatta bir tanrıça
ifadesine de
sık sık başvuruyorum.
Bu yanlış bir
değerlendirme değildir.
Kadın cinsine
hayranlık duymak
da güzel bir şeydir.***

olduğunu göstermektedir.

İlişki demek, aşk istemek demek, savaşta zafer istemekle mümkündür. Bunun için de müthiş ideolojik, pratik politik ve özgürsel olmak gerekir. Belki de hiç kadınla buluşmamak da mümkündür veya buluşulan kadının geridir. Geri, ilkel bir kadınla bir militan karşılaşamaz. Yine

lerini kararlaştıracaklardır. Zafer kadar, yaşamın özgürlük düzeyinin de içine bürünerek nasıl bir temsiline sahip çıkacaklarını görecektir. Attıkları adımı daha da derinleştirip geliştireceklerdir. Erkek yaklaşımları bunu takdir etmeli, bunun görkemli bir yaşama zemini olduğunu, böyle uyanan ve bilinçlenen kadının

yasal değeri de yoktur. Dolayısıyla bundan sonra da bu yönlü tartışmalarda daha bilimsel, mitolojik kaynaklardan tutalım destan kaynaklarımıza, yine devrimci çözümlenmelere kadar doğru bir yaklaşım esas alınmalı. Kadının cins eğitimi, biçim eğitiminden tutalım, ruhunun, bilincinin eğitimi de çok önemlidir.

Özgürlükçü yaklaşım gerçek saygı ve sevginin esasıdır

Savaş ortamının bunun için ideal olduğunu bilmek gerekirken, başta YAJK gücümüz buna çok büyük bir önem vermeli ve erkek de buna saygı duymalıdır. Bazı toylukları, amatörlükleri olabilir, ama kendilerini biraz da-

yanılarak, -ki eyaletlerde bu çok yapılmıştır- kadını hizmetine çekmek, düşünce bir şeydir. Bunu asla kabul etmeyeceğiz, hatta affetmeyeceğiz. Şemdin gibiler ve yüzlercesi kaçtı, komutanlık yetkilerine dayanarak kadınlarımızı içine düşürdükleri durum biliniyor. En son, sanıyorum bazı komuta kişilikleri buna yönel-

gürlükçü yaklaşıma sahip olmak, gerçek saygının, sevginin doğru bir esasıdır. Bunu herkes desteklemeli. Ancak bunun gereklerini yerine getirdikçe yaşam alkışlanabilir, paylaşılabilir. Doğru dayanak görülmelidir. Bu en yetkin bir savaş işidir, bir edebiyat ve güzellik işidir. Bütün savaş kitaplarını açın bakın,

***kadın aramak,
kadının da
erkeği araması
doğru değil.
Ama bence bu
konuda
kadının erkeği
araması yok.
Erkeğin daha
fazla olarak
kadını araması var.
Bu biraz
feodalce
yürütülüyor;
ki, biz
buna karşıyız.***

yanak kılarak, daha ileri katkılarda bulunabilirler. Çünkü günümüzün aşk ruhu da zaten böyle bir pratik sahibi olmaktan geçiyor. Böyle bir pratiği mümkün kılmak, doğru erkek yaklaşımıyla, erkeğin doğru duygularıyla, kadınla doğru buluşma imkanına götürülebilir. Aksi halde örgüt gücüne ve komutanlık yetkisine da-

miştir. Bunlar mahkûm edilecektir. Özellikle YAJK bu konuda çok duyarlı olsun. Bu tip yaklaşımlara, yani yetkisine dayanarak, komutanlığına dayanarak kimse kadını tutamaz, hizmetçisi kılamaz. Bu ben de olsam böyledir. Bu tür çalışmalarda zafer imkanı, ifadesi ve iradesi esastır.

Yine kadın konusunda en öz-

bu böyledir. Feodal önyargılarıyla, örgütün bütün siyasi, askeri gücünü arkasına alıp, kadının veya daha çok erkeğin ilişki arayışında kendine has yetki sahiplenmesi, çok aşağılık bir şeydir. Bu hususta da kısaca bunları belirtmekle bir açıklık getirmiş bulunuyorum.

Sevgili Güneşimiz

Dünyayı saran baharın müjdecileri olarak, yaşam tomurcuklarıyla size sarılıyor, öpüyor ve saygılarımızı yolluyoruz. Duygularımızı ve hislerimizi yazmayı denemek için kendimizle çok boğuştuk. Paylaşılmak istenen o kadar çok şey var ki..

Yaşama yaşam ile cevap verebilmenin öğretisini, evren bile bir görev gibi üstlenmişcesine tekrar etmekte. Bir insanın yapabileceği en zor iş, yaşam gerçekliğine göğüs gerebilmektir. Bizlerin vermek istediği başarılı yaşam sınavı da buradan geçiyor. Sizinle sevgiyle etrafınızı ördüğümüz, yaşamın gerçekliğini çembere aldığımız anın mutluluğunu şu an yaşıyoruz. Evet, gerçeklik bize tutsak.

Sınırsız sevgi ama, ilkeli sevginin dinlemediği uzaklıklar, kilometrelerce uzaklıklar da olsa, aramızda yüzlerce duvar ve demir parmaklıkların sayısı ne kadar çok da olsa onları yıkabilecek güçte. Onların bile kendilerini aldatığını biliyor, duygu ve düşüncelerimizi hırçın dalgalara dönüştürebilmenin yollarına koyuluyoruz. Bugün yine bir şey daha öğreniyor ve yaşıyoruz; insan olmanın yalın gerçekliğini!

Mektubumuzun başında belirttiğimiz gibi, baharın güzelliğinde olduğumuz aylardayız. Evrene dağıttığı yaşam tomurcukları, güzelliğini bizlerle paylaşabilmenin heyecanı içerisinde. Kuşlar yurda dönmüş, çiçekler açılmaya koyulmuş, ağaçlar yeşil taze yapraklarına bürünmüş. Onlar, yönlerini yaşam kaynaklarını aldıkları Güneş'e dönmüş, dünyaya "merhaba" diyebilmenin sabırsızlığındalar. En çok da sevdiğimiz kırçiçekleri kendilerini güneşin görkemine bırakarak gündün güne, rengarenk göz kamaştırıcı çekicilikleriyle, türlerini çoğaltmak için doğa ile oynadıkları oyunla tohumlarını toprağa serpiştirebilmenin yollarını aramakta ve imkanlarını yaratmaktadır.

Doğayı ve insanlığı çok sevdiğinizi biliyoruz. Bir çiçeğe dokunuşunuzu, bir yaprağın tozunu dağıtışınızı, bir güvercini avuçlarınıza alıp onunla oynayışınızı, hasta olanların iyileştirilmesi için yoğun çaba harcadığınızı biliyor, önümüzdeki sokaklarda, oturduğumuz yerlerde, erik ağaçlarının ve uzun asmaların olduğu bahçelerde sizinle yürüebilmeyi hayal ediyoruz. Sizin de bizimle olduğunuzu biliyoruz. Sabrı ve yine sabrı öğrendiğimiz yerdeki sarmaşıkların ne kadar büyüdüğünü yeniden keşfediyor, şaşkınlığımızı gizleyemiyoruz; ne kadar da uzamış...

Dışarıyı izleyebilecek bir pencere var mı odanızda?

Sizde izleyebiliyor musunuz baharı? Duyduğumuz kuşların civıltılarını, sizde duyabiliyor musunuz? Rüzgara kendini bırakan ağaç dallarını duyabiliyor musunuz? Buna eminiz ki, hiç kimse sizin gibi doğayı okuyabilecek güçte değil... Bir an başımızı yukarı kaldırıyor gökyüzüne bakıyoruz. Ne kadar da berrak, masmavi!

Gözlerimiz kamaşıyor, özgürlüğün ve derin arayışların okyanusu gibi. Ve yine gerçeklik bir yanımdan tutup sürüklüyor bizleri. Sessizce “biz sadece sevdik; sonsuz denizi ve dünyayı kucaklayan gökyüzünü, biz sadece sevdik” diyebiliyoruz ama, gökyüzünün bizleri duyduğunu biliyoruz. Geceleri karanlığın heybetine kendimizi bıraktığımızda “şu en parlayan yıldızın adı nedir biliyor musun? İşte en ulaşılmayana ama, ulaştırılması gereken”... Bazen kelimeler bile duyguların, yüreklerin sesini ifade edemiyor; gökyüzü gibi. Gözlerimizi açtığımızda yıldızlara bir uzansak yakalayacakmışız gibi çekiyor bizi. Ellerimizi uzattığımızda uzaklığın mesafesini az da olsa katedebiliyor. Yıldızların arasında en parlak, en güzeli, en gözdesi ve herkesin sevdiği... Eğer odanız dört duvardan ibaretse, bir pencere bile yoksa gözlerinizde canlandırabileceğiniz biçimde ifade etmeye çalışıyoruz.

Burada nicedir yağmur yağmadı. Bazen korkunç bir rüzgar gelip geçiyor, sanki bir şeylere müdahale etmek istercesine. Şimdiden sıcak hava ve yakıcı güneş ağır basınca gün, tazeliğine ve dinçliğine kavuşuyor.

Büyük ütopyası olanlar, büyük dünyalar yaratmak isteyenler fedaice bir yaşamın sahibi olmak zorundalar. Tarihteki Zeus’a kafa tutan Tanrıça İsis’i kurtarmak isteyen gönüllüler, birbirinden zorlu yedi sınava tabi tutulur. Başaran için ölümsüzlük bahşedilir. İsis’in gönüllüsü olmak, Zeus’un Tanrısal serüvenine son vermek anlamına geldiği için fedaice bir gönüllülüğü getirmektedir. İsa ile yürüyebilmeyi, ancak İsa’nın deyimiyle “Kendini inkar etmeyi başaran” gönüllü havariler başarmış ve Hıristiyanlık 2000 yıldır insanlığın ruh dünyasını düşleyen dinsel bir ideoloji olmayı sürdürmektedir.

Yine tarihte Hasan Sabbah’ın Elbruz Dağları’nın ardında kurduğu fedai okulu Pers birliğini sağlamak içindir. Fedailerin eğitimi, yaşamı, disiplini, bağlılıkları, eyleme yürüyüşleri ve kesin vuruş tarzları çok çarpıcıdır. Her bir eylemle yıllara yayılabilecek gelişme bir anda kazanılmıştır. Bu fedailerden İbni Tahir’in dedesi, İsmaliye mezhebinin önderlerindedir ve düşmanları tarafından öldürüldüğü için intikamını almak üzere, Alamut kalasindeki fedailer okuluna katılmıştır. Süleyman, Yusuf ve Ubeyde egemenlerle olan çelişkilerinden dolayı bu okula katılmışlardır. Çok zorlu bir iradi eğitime tabi tutulurlar. Bunlardan İbni Tahir en ideolojik hakimiyeti sağlamış olandır. Süleyman, Yusuf ve Ubeyde askeri olarak en belirginleşen karakterleridir. Ebu Ali ise, Seyduna’nın

(Hasan Sabah'ın) en yakın, etkili ve tüm gizemliliği çözen arkadaşıdır. Düşmanlar kaleyi çevirdiğinde, düşman elçilerinin hazır olduğu bir ortamda Seyduna'nın emriyle Yusuf kendisini kalenin burcundan aşağı atar. Süleyman ise kendisini tam kalbinden hançerler. Yine Seyduna'nın emriyle İbni Tahir düşman vezirini öldürmeye gider. Başararak döner. Fakat vezirin ölmeden önce söyledikleri, İbni Tahir'i çelişkiye düşürür. Çünkü bildikleri, bütünü anlaması için henüz yetmemektedir. Seyduna ile konuşması sonucunda anlama derinliğine ulaşır ve sırta erdiği için onu manevi oğlu olarak kabul edip dünyaya bakış açısının gelişmesi için görevlendirir. Diğer taraftan İsmailiye öğretisine ihanet eden oğlunu, ilke gereği, kanunlara göre cezalandırır.

Amaçtan ziyade, cennet ütopyası ile onları motive eder. 12. yy'a göre ileridir, ancak hem fedaileri ve hem de en yakın arkadaşları ile düşüncelerini paylaşmamıştır. Diğer tarafta kalenin arka bahçesinde, kendisinin de izleyebileceği biçimde oluşturduğu cennet bahçelerinde, köle pazarlarından satın aldığı kızları estetik, kültür, sanat ve felsefe konularında yetiştirir, onları büyük bir nefis savaşına çeker. Kızları çelişkilerden ve yalın gerçekliklerinden uzak tutarak, onları yaşamın çirkinliklerinden kendine göre korumaya çalışırken, diğer tarafta erkeklere de onlara ulaşabilmek için iyi bir savaşçı ve fedai olmayı şart koşar.

Bu ütopyaya bağlı kalanlar, hiçbir ikircikliğe düşmeden canlı hançer misali düşmanlarını kahretmişlerdir. Fedailerin eylemleri, üst üste gelişmeleri beraberinde getirir. Hasan Sabbah'ın 20 yıllık mücadelesi, emeği ve sabrı bir toplumsal ütopyaya hizmet eder. Pers birliğinin sağlanması ile taçlanır. Son olarak, yeni bir düzenleme ile oluşturduğu düzeni fedailerine ve yakın savaş arkadaşlarına teslim ederek kendisini kalesine kapatır. En önemli gördüğü fedai okulu, süreklileştirilmesi için Ebu Ali'ye teslim eder.

Kitabı okumadığınızı biliyoruz ve en kısa biçimi ile size yazmayı düşündük. O kadar benzerlikler var ki... Çok tartıştık ve sizinle paylaşmak istedik. Kızlar okulu cennet bahçeleri ile bütün oluşturduğu cennet bahçelerinde, köle pazarlarından satın aldığı kızları estetik, kültür, sanat ve felsefe konularında yetiştirir, onları büyük bir nefis savaşına çekeleştirilirken, aslında bizlere hiç de yabancı olmadığı benzerlikleri de yakalamamızı sağladı. Kutsanmış kızlar olarak başımızı göğe değdirmenin yolunda, yağmur yağarken ve yaprak yeşerirken bile, selam ve sevgilerimizin sürekliliğini tekrarlıyoruz.

Herşey anlatıldığı ve söylendiği gibi, geçmişin hafızalardan silinmeyen "Tarih'in Özdi" ile selamlıyor ve kucaklıyoruz.

Sonsuz sevgi ve saygılarımızla

Bir grup kadın

Zilan Kürt Kültür ve Kadın Derneğini açıldı

Jina Serbilind: Kendinizi bize kısaca tanıtmısınız?

Birgül Serindağ: Adım Birgül Serindağ, 31 yaşındayım, evliyim. 20 yıldır Hollanda'da yaşamaktayım.

Jina Serbilind: Sizi dernek çalışmasına iten temel etken nedir? Neden böyle bir çalışmanın içine girdiniz?

Birgül Serindağ: Zaten burada kadınlar kendi aralarında bir çalışma başlatmıştı. Arkadaşlar, yabancı dil bildiğimden dolayı benden yardım istediler.

Bende kabul ettim. Sonra arkadaşların bir kısmı çeşitli nedenlerle geri çekilince, işler biraz bana kaldı. Memnuniyetle de yaptım.

Jina Serbilind: Kadın çalışmalarıyla ilgili ne düşünüyorsunuz? Kadın çalışmaları niçin gereklidir?

Birgül Serindağ: Kadınlarımızın bir çoğu halen aile ve erkek baskısı altında yaşıyorlar. Örneğin burada bir dernek kurmaya çalışıyoruz ve kadınlar gelip çalışma yapmak istiyorlar.

Eşleri buna bile karşı çıkıyor. En azından bu gibi insanlara yardımcı olup, örgütleyip, bilgilendirip daha fazla söz sahibi yapmayı istiyoruz. Kadının kendini koruma gücü ve bir irade sahibi olmasına yardımcı olacağız.

Jina Serbilind: İlk defa bir dernek çalışmasında bulunuyorsunuz. Böyle bir dernekleşme ihtiyacı nereden geldi?

Birgül Serindağ: Burda Rotterdam Belediyesinde ve diğer büyük şehirlerde bir çok ulustan kadınların dernekleri var. "Neden Kürt Kadın Derneği de olmasın?" dedik. Bizim kadınlarımızın da bir araya gelerek kendi sorunlarını tartışabileceği ve evin dışına çıkarak farklı sosyal etkinliklerde bulunabileceği bir mekanın olması, bizim açımızdan oldukça önemlidir. Çünkü kadının biraz da erkekten bağımsız olarak kendi varlığını sürdürebilmesi için, toplumsal sorunlarla ilgilenmesi gerekir. Avrupa'da yaşamış olsak da, aile ortamlarımız halen bir çok geri geleneksel yaklaşımlarla kadını işlevsiz bırakarak, erkeğe muhtaç bir konuma getirmekte-

Dernekler bünyesinde eğitimlerin yapılmasını bekliyoruz.

Böylece yüzyıllardır toplumsal sorunlardan koparılan kadın; kendisini bu sorunları çözme noktasında güçlendirip pratikleştirecektir.

dir. Bizim istemimiz, erkekle eşit iradi güce ve haklara dayalı bir aile ortamı yaratmaktır. İşte bu temelde dernekleşme ve vakıf gibi alanlar, kadınların güçlenme ve kendini koruma alanları olacaktır. Böylelikle sağlıklı aile ortamı da yaratılmış olur. Ayrıca kadınların birbirlerine güç vermeleri de önem arzeder.

Jina Serbilind: Dernek kurulurken başka derneklerden yardım aldınız mı yada iletişim haline geçtiniz mi?

Birgül Serindağ: İlk başta Farsların derneği var. Bu çok organizeli, tanınmış ve büyük bir dernek. Sanırım ben daha çalışmaya başlamadan önce, onlardan yardım alınmış. Bir gün onların bayram kutlamasına katıldık. Orada bir bayanla tanıştık, sanırım onunda desteğini alacağız. Bazı Hollandalı kurumlar için de mektup ve dilekçeler hazırladık. Hem kendimizi tanıtip, hemde ileride yapacağımız sosyal etkinlikler için yardım isteyeceğiz.

Jina Serbilind: İlk oluş itibarıyla, derneğin kuruluş aşama-

sında nasıl zorluklarla karşılaştınız?

Birgül Serindağ: Bu konularda hiçbirimizin tecrübesi yoktu. Nereden başlayacağımızı bilmiyorduk. Fakat yardım istedik, araştırdık ve bu şekilde oluşturduk. Ekonomik açıdan da çok zorlandık, hâlâ zorlanıyoruz.

Çünkü herhangi bir yerden yardım almadık. Adım attığımız günden beri, tüm kadınlar gerçekten çok büyük katkılarda bulundular. Bu, kadının özgücüne dayalı bir çalışmadır. Bunun için herkese teşekkür ediyoruz.

Jina Serbilind: Bundan sonra sizi ne gibi zorluklar bekliyor?

Birgül Serindağ: Öncelikle buraya tüm kadınları çekmemiz gerekiyor. Bunun için de, derneği çekim merkezi yapacak etkinlikleri en kısa sürede tamamlamalıyız. Kadının bu kuruma evi gibi sahip çıkması önemlidir. Bu açıdan eşiyile olan diyalogu önemlidir. Onu ikna etmek ve böylesi bir ihtiyacı olduğunu kavratmak gereklidir. Çünkü bir çok erkek bu tür bir çalışmayı fazla anlamamakta ve karşı çıkmaktadır. Oysaki biz sağlıklı bir toplum istiyorsak; başta kadının bir çok yönüyle geliştirilmesi ve dört duvarın dışına çıkması gereklidir. Söz hakkına sahip olduğu bir mekanda gelişim düzeyi daha bağımsız olurken, böylesi bir ortamda yetişen çocukta tabii ki daha farklı olacaktır. Herşeye rağmen de bunun çalışmasını yapmak oldukça zor ama başaramağımıza inanıyoruz.

Jina Serbilind: Hangi etkinliklerde bulunacaksınız?

Birgül Serindağ: İlk etapta dost bir bayan arkadaşı, sağlık konusunda bilgi verecek. Ayrıca Hollandaca dilini öğrenmek kadınlarımız için önemli. Çünkü arkadaşlar yıllardır burada olmalarına rağmen, herhangi bir sorunları olduğunda anlatamamaktalar ve mecburen erkeğe veya başkalarına tâbi olmaktadır. Bu açıdan dil, oldukça büyük bir ihtiyaçtır.

Çocukların da derneğe büyük ilgisi var. Bunun için bir folklor kursu başlatmayı düşünüyoruz.

Bunun yanında yöresel yemek tanıtımı, sohbet günleri, çay günleri, dikiş-nakış kursları düşünüyoruz. İleride etkinliklerimizi daha da artırarak, kadının tüm sosyal ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir kurum haline gelmek istiyoruz.

Jina Serbilind: Bu derneğin başka yerlerde açılma durumu var mı?

Birgül Serindağ: Evet ilk burada açıldı. Bizden sonra Amsterdam ve Den-Haag'da çalışmalar yapılmış. Den-Haag derneği 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar gününde açılışını yapacak. Arnheim'da da çalışmalar uzun süredir devam ediyor.

Farklı kültürleri tanıma ve kendini tanıma bizi zenginleştirecektir. Ayrıca ezilen bir cins olarak dayanışma, bize güç de katacaktır.

Jina Serbilind: Çalışmalarınıza yabancı kadınları da katmayı düşünüyor musunuz?

Birgül Serindağ: Tanıdığımız bazı yabancı kadınlar var. Onlarla görüşmelerimizi sürdüreceğiz. Bizim için bir çok ulustan kadınların bir araya gelmesi, oldukça iyi olur. Farklı kültürleri tanıma ve kendini tanıtma bizi zenginleştirecektir. Ayrıca ezilen bir cins olarak dayanışma, bize güç de katacaktır.

Jina Serbilind: Yaptığınız göreve eşinizin tepkisi nasıl oldu?

Birgül Serindağ: Olumlu karşıladi ve bana yardımcı da oluyor. Özellikle son haftada işlerimiz çok yoğundu. Bazen haftanın beş günü burada oluyordum; iki gün evdeydim ama o zaman da görüşemiyorduk. Fakat şimdiye kadar herhangi bir şikayette bulunmadı.

Jina Serbilind: Sizce geliştirilen Demokratik Cumhuriyet sürecinde kadının rolü ne olabilir?

Birgül Serindağ: Tüm toplumlarda olduğu gibi Türk ve Kürt toplumunda da kadın toplumun yarısını hatta yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Bu açıdan toplumsal değişimlerde eğer kadın istenen düzeyde bilinçlenmiş ve güç haline gelmiş ise, oynayacağı rol küçümsenemez. Bu konu da Başkan APO'nun ve diğer devrim liderlerinin belirlemeleri

de var. Toplumu değiştirmek istiyorsak, kadından başlamamız gerekir. Bunun için bizlerin kendimizi demokratik değişim ve dönüşüme tâbi tutmamız şarttır. Belki bu gün eşim bana her hangi bir olumsuz davranışta bulunmuyor fakat bir çok arkadaşın buraya gelmemesinin temel nedeni, eşlerinin izin vermemesi ve farklı davranışlarda bulunmalarıdır. Bu açıdan eğer biz demokratik düşünceyi ailemize ve çevremize kavratamazsak, başkasına da kavratamayız. Bu bizim

temel görevimizdir.

Türk kadınının da yapması gereken önemli görevleri var. Herşeyden önce bir anne olarak barışın savunucuları olmalıdır. Sadece kendilerini değil, Kürt annelerininide görmelidirler. Toprağından koparılmış, evi ve tüm varlığı yakılmış, ailesi paramparça olmuş, evladını kaybetmiş Kürt annelerini de dinlemek gerekir. Bencilce ve milliyetçi yaklaşımlar, kadının doğasına aykırı davranışlardır. Bunun için bu toplumsal sorunu kadın durdurabilmelidir. Kürt kadınları bunun örgütlülüğünü geliştirmek için dernekleşmelere giderken, Türk ve diğer tüm kadınlara da seslenmekte. Birlikte daha güzel bir dünya ve yaşam yaratmak için ellerini uzatmaktalar.

Jina Serbilind: Son olarak söylemek istediğiniz birşey varmı?

Birgül Serindağ: Kadınları-

mız, derneklerine sahip çıkmalı ve örgütlenmelidirler. Burada kendilerini ve kültürlerini daha iyi tanıyabilirler. Okuma yazma bilmeyen ve yabancı dil öğrenmek isteyen kadınlarımız için imkanlar yaratıyoruz. Çocuk eğitimiyle ilgili bilgiler alabilirler. Kısacası kadın, bugüne kadar yoksun bırakıldığı tüm imkanları kendi özgücüsüyle yarata-

Birgül Serindağ: Bende size teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Jina Serbilind: Kısaca kendinizi tanıttirmisiniz?

Elif: İsmim Elif Ceviz. Batman'dan geldim. Yaklaşık birbuçuk yıldır buradayım ve evliyim.

rece de denk düşen bir olay, özellikle bu süreçte Kürt kadınlarının biraz daha kendi varlıklarına kendi yasalarına sahip çıkmaları açısından, gerçekten çok güzel bir adım. Şimdiye kadar başka kurumların bünyesinde çalışmalar yapıyorduk. Şu anda resmi düzeyde ve daha özgün çalışmalar yürütüyoruz.

rak, sahip çıkacaktır. Bu temelde bütün kadınlara seslenerek, dernekleşme çalışmasını tüm sahalarda geliştirmeyi görev bilmeliyiz.

Jina Serbilind: Teşekkür ediyoruz.

Jina Serbilind: Bu adım sizce nasıldır? İzlenimlerinizi alabilir miyiz?

Elif: Derneğin resmi düzeyde kurulması gerçekten çok güzel. Hollanda'nın tanıdığı böyle bir hak, çalışmalarımız için oldukça iyi bir fırsattır. Bence sü-

Jina Serbilind: Kadınlara ilişkin eğitsel önerileriniz var mı?

Elif: Kadınlara yönelik değişik projeler üretilmelidir. Dil öğrenen kadın, kendi çocuğuna da öğretecektir. Başkanımızın da son mesajı anadile ağırlık veril-

mesi üzerineydi. Bence kadınlara yönelik eliş kurslarının biraz daha geriplanda kalması gerekiyor. Çünkü bizim öncelikle biraz daha siyasallaşmaya bilinçlenmeye ihtiyacımız var. Dernekler bünyesinde eğitimlerin yapılmasını bekliyoruz. Böylece yüzyıllardır toplumsal sorunlardan koparılan kadın; kendisini bu sorunları çözmeye noktasında güçlendirip pratikleştirecektir.

Jina Serbilind: Siz bu çalışmaya nasıl katkıda bulunacaksınız?

Elif: Daha önce biraz Amsterdam derneğinde faaliyet yürütmüştüm. Şu anda çok fazla olmasada oluşturulan yeni yönetime gereken tüm desteği vermeyi düşünüyorum. Pratik olarak da elimden geleni yapacağım. Derneğimizde Kürtçe dil eğitimi var. Bu yönlü çocuklara yönelik çalışmalar yapıyoruz ve daha da geliştirmeyi düşünüyorum. Bu şekilde katkıda bulunabilirim diye düşünüyorum.

Jina Serbilind: Son olarak söylemek istediğiniz birşey varsa belirtebilirsiniz?

Elif: Tüm Kürt kadınları olarak, bizlerin gerçekten Başkanımızı çok iyi anlamamız gerektiğini düşünüyorum. Özellikle bu süreçte ki; son dönemde TC bazı haklarını sınırlamış durumda. Başkanın bu kadar değer verdiği bizlerin, yani Kürt kadınlarının bu sürece daha fazla sahip çıkması gerektiğini düşünüyorum. Pratikte de bunu göstermeliyiz. Elele verip, birbirimize güvenip güç vererek çalışmaların yapılmasını istiyorum.

Jina Serbilind: Teşekkür ederiz.

Elif: Ben de teşekkür ederim.

İZLENİM

Özlem Altun

Kadın çalışmalarının gelişmesi ve güçlenmesiyle birlikte Avrupa'da uzun bir süredir devam eden dernek çalışmaları ürünlerini vermeye başladı. Hollanda'nın Rotterdam şehrinde yaşayan Kürt kadınları, Zilan Kürt Kültür ve Kadın Derneğini açtılar. Açılış kullamalarına Zaandam, Rotterdam, Amsterdam ve Middelburg'dan gelen yüzden fazla kadın katıldı. 30 Ocak tarihinde açılan dernek, Kürdistan Centrumla aynı binada hizmet verecektir. Saat 14⁰⁰ de başlayan açılışa Rotterdamdaki bazı yabancı kuruluş temsilcileri (PBR,SBWR) Hollandaluların kurduğu Cizre-Botan Vakfı temsilcileri Kuzey Belediyesi, Belediye Başkan Yardımcısı Christa Vonkerman ve bazı parti temsilcileri katıldı.

Dernek başkanı Birgül Serindağ, açılışta yaptığı konuşmasında amaçlarının; Kürt kadının kendisini geliştirmesine, iradesini rahatça ortaya koyabilmesine yardım etmek olduğunu söyledi. Örgütlü kadının toplum içinde hakettiği yeri alacağını söyleyen Serindağ, açılan dernekle birlikte kadınların biraraya gelip zengin tartışma ortamları yaratabileceklerini belirtti. Serindağ verdiği mesejda, Rotterdam'da yaşayan tüm Kürt kadınlarının derneklere sahip çıkmalarını ve geliştirme noktasında ellerinden gelen tüm gayreti göstermelerini istedi.

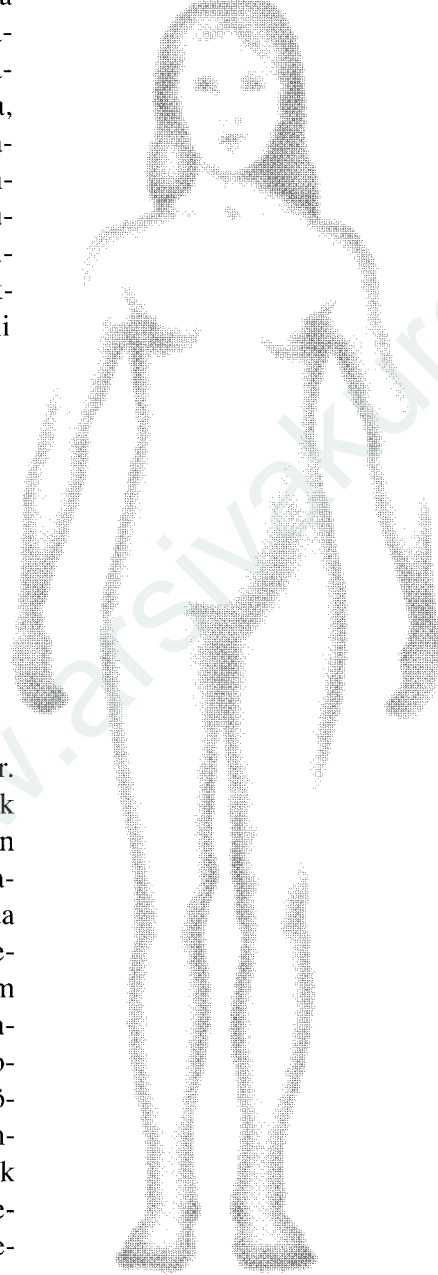
Açılışta EJAK temsilcisi, Barış Anaları İnsiyatifi temsilcisi ve Amsterdam Kürt Kadınlar Derneği başkanı birer konuşma yaptı. Kurulan derneğin önemine ve taşıdığı misyona dikkat çeken EJAK temsilcisi, Kürdistanlı kadınların geldikleri konumun PKK'nin verdiği mücadeleye borçlu olduklarını ve bunun da Başkan Apo öncülüğünde olduğuna dikkat çekti. Kürt kadınlarının özgürlük ve barış mücadelesinin geliştirileceğini bunun ifadesi olunacağını vurguladı. Barış Anaları İnsiyatifi'nden Şenge Kahraman'da; içinde bulunulan barış sürecine vurgu yaparak, barışa olan ihtiyaca dikkat çekti. Tüm kadınların barışı sahiplenmesi ve üzerine düşen görevleri yapmalarını, PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan'ın geliştirdiği bu sürece katkı sunmalarını istedi.

Açılışta zengin kürt yemekleri misafirlerin beğenisine sunuldu. Kadınların kendi elişlerinden oluşan mazemelerle ve Kürdistan coğrafyasının resimleriyle süslenen odada bu atmosfere uygun olarak yapılan sac ekmeği ikram edilerek oldukça hoş görüntüler oluştu. Açılışta Koma Adare folklor grubu, Ozan Dino, Koma Zilan ve Akademiya Kurdi'den Zınar Berti yer aldı. Akşam üzeri 17⁰⁰ ye kadar devam eden program, misafirlerin coşkulu halleriyle sona erdi.

KADININ SAĞLIK KONUSUNDA YAŞADIĞI ÖZGÜN SORUNLAR VE PRATİK ÖNERİLER

-I-

Bu bölümümüzde kadına sağlık konusunda pratik bir takım bilgileri vermeye çalışacağız. Elbette ki bir yazıyla, hele de tıp konusundaki bir takım bilgileri anlatmak mümkün değildir. Biz sadece gücümüz oranında bazı temel bilgileri vermeye, önerilerimizi aktarmaya, bu sorunun önemini vurgulamaya çalışacağız. Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki; sağlık konusu ülkemizde pek önemsenmemekte, bir çok yanlış tabuların kendi sağlığımızı öğrenmede engel oluşturmakta, özellikle kadın açısından kendi biyolojik yapısına sağlık kurallarına yabancılaşma oldukça yüksek boyutlara erişmektedir. Kadınlarımızın bir çoğu sağlık konusundaki bilinçsizlikten dolayı, en basit sağlık kurallarını dahi ihmal etmekte, bu da ciddi rahatsızlıkların gelişmesine yolaçmakta ve bu durum yaşanan yoksullukla, eğitimsizlikle birleşince kadın ve çocuk ölümleri hiçbir ülkede görülmediği kadar yoğun yaşanmaktadır. Çok basit bazı pratik sağlık bilgileriyle bile önlenemeyecek hastalıklar önleneme-

mektedir. özel savaşın halkımıza karşı topyekün yoketme politikaları, bu yönlü uygulamaları biliniyor. Bunları genel bölümde açtık. Ama şuna inanıyoruz ki, kadınlarımız tüm olanaksızlıklara rağmen, sağlık eğitimlerini geliştirdiklerinde birçok hastalığı önleyebilir; düşmanın birçok politikasını da teşhir ederek boşa çıkarabilirler.

Evet bu bölüm kadının kendi bedenini, yapısını tanımasını, özgün hastalıklarını öğrenmesini, pratik bilgilere sahip olmasını amaçlayan bir bölümdür. Bu nedenle kadında adet, gebelik, doğum, beslenme, çocuk bakımı ve hastalıkları, doğum kontrol yöntemleri, temizlik, bulaşıcı hastalıklar ve korunma yöntemleri, sağlıklı anne ve çocuk nasıl olur konularını işlemeye çalışacağız. Sağlık oldukça kapsamlı ve uzmanlık isteyen bir konudur. Fakat hastalanmadan koruma yöntemlerini öğrenmek, yine hastalıklarımızın kısa sürede tedavi edilmesine yardımcı olmak biraz da kendi elimizdedir. Bunun için öncelikle kendi vücudumuzu tanımaktan

Bu bölüm kadının kendi bedenini, yapısını tanımasını, özgün hastalıklarını öğrenmesini, pratik bilgilere sahip olmasını amaçlayan bir bölümdür.

korkmamak gerekir. Biz kadın hastalıklarını öncelikli ele alacağımız için, daha çok onun biyolojik yapısı üzerinde duracağız.

Genel Olarak İnsanın Biyolojik Yapısı

İnsan aynı zamanda biyolojik bir varlıktır. Biyoloji kelime anlamı itibariyle canlıların yapısını inceleyen bilim dalıdır. Yani biyolojik işlevler denince, insanın yapısı, çalışması insanın aklına gelmelidir. Biyolojik olarak insan vücudu sistemlerin dengeli çalışmasıyla fonksiyonlarını yürütür.

İnsan vücudu milyonlarca hücrenin bir araya gelmesiyle oluşur. Hücreler grup halinde çalışarak dokuları, dokular da biraraya gelerek ve uyum içinde çalışarak organları oluştururlar. Bazı organlarımız biraraya gelerek, birlikte oldukça kapsamlı görevleri üstlenirler. Ve bunlara da sistemler (aygıtlar) denilir. Tüm organlarımızın çok kapsamlı görevleri olmasına rağmen, kalp ve karaciğer

hayati organlarımızdır.

İnsan sağlığının temeli sistemlerin uyumlu çalışmasına bağlıdır. Tüm sistemler birbirine bağlıdır. Örneğin solunum sisteminin oksijeni organlara ulaştırabilmek ve onlardan meydana gelen karbondioksiti toplayabilmek için dolaşım sistemine ihtiyacı vardır. İnsan vücudu sistemin uyumlu ve dengeli çalışmasıyla faaliyetlerini mükemmel bir şekilde düzenler. Ancak hastalık durumlarında bu sistemlerde aksamalar, bozulmalar olur. Bu sistemleri kısaca şu şekilde belirtebiliriz

1) Sinir sistemi: Beyni, omuriliği, sinirleri, gözleri ve kulakları kapsar. Organizmanın işlevlerinin tamamı sinir sisteminin denetimindedir.

2) Dolaşım Sistemi: Kalp, damarlar ve kandan oluşur. Dolaşım, yaşamak için vazgeçilmez olan oksijenin organlara dağılımını sağlar. Kalp hayati bir organdır ve o durduğunda insan yaşamı da biter.

3) Kas ve İskelet Sistemi: Vücudumuzun çatısı olan kemiklerimizi ve kaslarımızı kapsar.

4) Solunum Sistemi: Burun, boğaz, soluk borusu, bronşlar ve akciğerden oluşur. Solunum sistemi soluk alıp-verme hareketleriyle

vücudumuzu oluşturan hücrelere gerekli oksijeni dışarıdan almamızı sağlar.

5) Sindirim sistemi: Ağız, dişler, yemek borusu, mide, bağırsaklar ve karaciğerden oluşur. Sindirim besinleri parçalayarak kanla taşınabilir ve organlarca sindirilebilir temel bileşenlere dönüştürmektir. Böylece dışarıdan aldığımız besinlerin vücudumuza gereken enerji ve besin maddesini vermesini sağlar.

6) Boşaltım Sistemi: Böbrekler, idrar yolları ve idrar torbasından oluşur. Artıkların dışarı atılmasını sağlar.

7) Genital Organlar: Üremeyi ve kadında gebeliği sağlar.

Tüm bu sistemlerin birbiriyle bağlantılı olarak çalışması, bizim sağlıklı ve dengeli bir şekilde etrafa uyum sağlamamıza neden olur. İnsan vücudu göğüs ve karın boşluğu olarak da iki bölüme ayrılır.

İnsan vücudu milyonlarca hücrenin bir araya gelmesiyle oluşur. Hücreler grup halinde çalışarak dokuları, dokular da biraraya gelerek ve uyum içinde çalışarak organları oluştururlar. Bazı organlarımız biraraya gelerek, birlikte oldukça kapsamlı görevleri üstlenirler.

lır. Karın boşluğu diafram denilen bir kasla göğüs boşluğundan ayrılır.

Tüm bunların dışında beş duyu organımız bizim doğru bir yaşamı sürdürmemize yo- laçar. Duyu organları insanın dış dünyayla uyumunu sağlar. Duyu organlarımız şunlardır:

- 1) Kulak (işitme duyusu)
- 2) Burun (koklama duyusu)
- 3) Dil (tat duyusu)
- 4) Göz (görme du- yusu)
- 5) Deri (dokun- ma duyusu)

Bunların hepsi- ni uzun uzadıya aç- mayacağız. Her bir sistemin çalışması, duyu organlarımızın işlevleri olduk- ça geniş, kapsamlıdır ve her biri bir kitap dolduracak kadar özelliklere sahiptir. Kadın açı- sından tüm bu biyolojik işlev- lerin sağlıklı çalışması tüm in- sanlarda olduğu gibi önemli- dir ve üreme organları dışın- daki faaliyetler dışında biyo- lojik olarak işlevler aynıdır. Ama özellikle toplumumuzda tabu olan kadın üreme organ- larının nasıl çalıştığı, ne gibi rahatsızlıklarla karşılaştığı kadınlarımız tarafından bilin- memektedir. Birçok rahatsız- lıkta ayıp olarak görüldüğü için doktora gidilmemektedir.

Kadının üreme organları vücudun en alt bölgesinde bulunur. Büyük bir kısmı içe- ridedir ve gözle görülmez. Yu-

murtalıklardan, yumurtalığı rahime bağlayan tüplerden, ra- himden, döl yolundan ve dış- tan görülen vajinadan oluşur. Bir kız çocuğu 9-10 yaşlarına geldiğinde bu organlar faali- yetlerini göstermeye başlarlar. Ergenlik dönemi olarak adlan- dırılan bu dönem, kadın için 3-5 yıl sürer. Göğüslerin çık- ması, mahrem bölgede kıllan- ma ve adet kanamasıyla ken- disini gösterir. Daha son- raki bölümlerde bu sü-

rece deği- neceğiz.

K a d ı n üreme or- ganlarının anatomisini Y şekline benze- tebiliriz. Çata- lın ileri uç nok- tasında yumur- talıklar vardır. Buradan başla- yarak çatalı fal- lap tüpleri denilen kanallar meydana getirir. Bu kanallar son derece incedirler. İki ka- nalın, Y'nin merkezinde bir- leştiği yerde rahim vardır. Ço- ğunlukla armuta benzetilen ve

yaklaşık armut boyundaki bu kas dokusu, kadın ve erkeğin birleşmesiyle oluşan bebeği barındıracak, besleyecek, büyü- cek ve bebeğin süresi dolunca onu dışarı atacaktır. Rahim aynı zamanda döl yatağı ola- rak da bilinir. Rahimin uç kı- sımı aşağıya doğrudur. Rahi- min bu ince ucu seruiks, yani rahim boyunudur. Görünüşte rahim boşluğunu kapatır, fakat doğumdan

hemen önceki birkaç saat içinde boynu ve bi- çimini olağanüstü büyütür. Rahim boynundan sonra Y'nin alt bacağına meydana getiren, dış dünya ile ilişkiyi sağlayan, üreme için erkek hücresini (sperm) kabul eden, bebek için çıkış yolu olan va- jinanın kas dokusu vardır.

Kadın üreme organlarının anotomik yapısı kısaca böyle- dir. Bu organlarda kadında yu- murtacık oluşturma, yumurt- lama, gebelik, doğum veya gebelik yoksa, adet olmayı sağlar. Ayrıca bütün bunlar menapoza girmeyele sona erer.

• Devam edecek

PKK Û GUHERÎN

Sabri Agır

Kongira PKK ya 7. bi dawî bû. Çi ji aliyê Kurdan, çi jî ji derveyê Kurdan we gelek kes bi heyecan benda encamên vê Kongireya awarte bûn. PKK li ser banga Serok APO, hin daxuyaniyên guhertinê dabû lê dîsa jî, diyarnebû ku wê ev guhertin çi bin. Herçiqas di pratîkê de biryara rawestandina şerê çekdarî hebû jî gelek kesan xwe li benda biryarên fermî yên kongireya heftemîn girtibûn.

Ji aliyekê ve Rawestandina şerê çekdarî, ji aliyekê ve rewşa Serok APO û ji aliyekê ve jî berdewamiya komploya navnetewî. Ger mirov bêje van her sê mijaran mora xwe li vê Kongireyê da, wê ne şaşa be. Jixwe encamên Kongireyê jî bi giranî li ser var sê esasan hatine wergirtin.

Tabloya pêvajoya buhurî çi bû?

Bê guman di serî de Dewletên Yekgirtî yên Amerîka (DYA) û bi giranî jî, Ewropa benda belavbûna PKK ê bûn. Di nav welatên Ewropayê de jî, herî zêde Almanya di nav vê hêviyê de bû. Bi hatina Serok APO ya Îtalyayê re Almanya, biryara girtina

wî da. Piştê lê nêheri ku bi girtin û mehkemekirina Serok wê hem rewş ber bi siyasîbûnê ve biçe û hem jî mehkemeyek wiha wê bibe barek giran ji bo Almanya ku, nekare ji binî derkeve. Jiber vê yekê jî bi awayek lez biryara girtina Serok paşvegirt û bi daxuyaniyekî nuh ji Îtalyayê re û ji raya giştîre got ku: "Biryara me ya girtina Abdullah Öcalan hatinye betalkirin."

Ger em careke din vegerin ser armanca komploya em bi hêsanî dibînin ku gelek alî di nav hêviyekî mezin de ne. Bê guman hêviyên bi vî awayî jî nasnekirina PKK û ji tenegehiştina gelê Kurd tên. Divê herkes bizanibe ku: Raman, rih, felsefe, ideolojî û hestên Serok APO di serî de di rih û mejuvê kadroyên PKK de û pê re jî di dilê gelê Kurd de

bûye sedemên jiyane.

Yên kû di vê hêviyê de bûn ne tenê biyanî bûn. Hin Kurdên ku bi salane di tekoşîna rizgariya netewî de têkçûne jî di nav vê hêviyê de bûn. Bi girtirtina Serok û geşkirina komploya, vana jî, ji kozikên xwe derketin. Ya rastî, ji kozikên xwe hatin derxistin. Propaganda û hêrişek diwar ji aliyê van ve hate meşandin û hînî berdewam e. Berê van hêrişan, di serî de li ser Serok bûn. Ji bilî Serok:

PKK, Konsêya Serokatîyê, endamên navendî, kadro û xebatkarên PKK û gelê Kurd yê fedakar ku heta niha bi her awayî; bi madî, bi manevî di hemû pêvajoyan de piştgirîya vê tevgerê kirîye, têde cîh girtîye, bawerî bi vê Serokatîyê anîye û jibona wî canê xwe daye, xwîna

xwe rijandîye bûn hedefên van hêrişan.

Kongireya 7. vêjîyanek nuh e.

Kongireya 7. di bin van mercên jorin de pêk hat. Yên kû di sedsala 20 an û 21 an de biryara tunekirina gelê Kurd dabûn li hember selhildana gelhe Kurd û îradeya PKK neçar man û bi hemleya Serok ya Îmraliyê re gotin ku: "Öcalan hemû plana me vala derxist"

Bê gûman Serok, ji Îmraliyê banga Aştî û Demokrasiyê kiribû. Û di serîde jî banga guherîna PKK û stratejîya şer. Her çiqas ev bang ne bangekî nuh be jî bi girtina Serok vateyekê xwe yê cûda hebû. Yên ku dîrokê hinek xwendine baş dibînin ku guherîna stratejîyek û rêxistinek ne hêşan e. Gelek netewan, jiber ku di jîyana xwe de, li ser daxwaza rastiya jîyanê guherîn pêk neanîne tune bûne. Gelek dewletan, anji gelek sisteman bi hewildana guherîne, nekarîne rewşa xwe ya berê jî biparêzin û ji holê hatine rakirin. Mînaka herî balkêş Sovyeta berê bû ku kesî bawer nedikir rewşek wiha bi ser de bê. Lê bi hewildana guherîne ew Sovyeta mezin jî kok ve çû.

Baş e gava mirov li PKK û şoreşe wê dinêre di nav vê salê de çi tê ber çavan?

1- Yekitiya gelê Kurd xurtir bû. Ji rojhilat heta Başûr, ji Bakûr heta derveyî welat hestekî netewî di dilê hemû Kurdan de geş bû û şerefa Kurdayetîyê di vê pêvajoyê de bi saya Serok hat ber çavên gelê Kurd û gelê Kurd jî, bersiva dîrokî da vê yekê.

2- Yên ku bi girtina Serok di hêviya belavbûna PKK de bûn şaş derketin. Ev hêviyên wan jî, ma di dilê wan de.

3- Bi girtina Serok û bi stratejîya nuh ya PKK, propaganda û yekîtiyêk çê bibû, di nav vê sed-sala dawî de çênebibû.

4- Rêya çareserîyê zêdetir vebû û hêviya aştî û demokrasiyê geştir bû.

5- Îxanet û sîyaseta paşverû

teşîr bû û darbeyek mezin xwar.

6- Guhertina Komara Tirk ji kokê ve hate rojevê ku mirov dikarê vê xalê bi lêkolînek dûr û dirêj jî binirxîne.

Ger awirên me di bin van mercan de vegezin ser Kongireya 7. wê demê emê mezinahiya serok APO û Partiya wî hîn bêhtir bibînin. Ji ber ku guherîn, pêşveçûn û çareserî taybetmendiyekî Serokatîyêye û ji destpêka vê şoreşê heta roja îro bi rengekî serkeftî hatîyê.

Bi destpêka şoreşa PKK gelê Kurd ji şoreşê re ne amade bû. Belê rewşa şoreşê hebû, lê gel ne amadebû. Bi ideolojî ne amadebû, bi tevgerê sîyasî ne amadebû, bi rêxistinî ne amadebû, bi rih û parastina xwe ne amadebû. Dîsa rewşa perçeyên din, taybetî ya Bakûr, plana dewletên Rojava ya li ser Rojhilatanavîn û Kurdîstanê jî, bi ser de. Lê îro rewş hatîye guhertin, derfet zêdetir bûne, tecruba gelê me di partîyek modern de gêhiştîye hev. Serokatîyek netewî avabûye, sazîbûna gelê Kurd gêhiştîye qonaxa xwe ya herî bilind. Yên kû vê rewşê amade kirin di serî de Serok APO, Partiya wî, artêşa şehîdan û gelê Kurd yê fêdakare. Ji vir û pê de înkarkirina gelê Kurd, armanca ji holê rakirinê, derfetên xapandin û pê lîstinê nemane. Ji ber vê yekê jî programa Kongireya 7. ji şerê çekdarî bêhtir, li ser esasên sîyasî hatine wergirtin.

Di nav biryarên kongireyê de sê biryarên balkêş.

1- Guhertina ala Partiyê ku bi şiklê nuh Roj û Stêrk gehîştine hevdû. Vatêya Rojê ji zindanê bi

navê; “Hun nîkarin roja me tarî bikin” derket û di nav gelde bû duruşmekî mezin. Serok bi rojê hate binavkirin. Ew roja zer kû berî çend hezar salan bi ola Zerdestî afirîbû. Di nav vê rojê de jî “Stêrk” ku serok bi giranî şehîdên jin bi vî navî bibîr dianî. Ji ber vê yekê vateyekê vê guherîne bi vî şiklî kûr û giran heye.

2- Guhertina artêşe ye. Divê mirov baş bizanibe kû hêzek ji xwe bawer, dikare biryarek bi vî rengî wergirê. Di pêvajoya xweparastinê de biryarek bi vî rengî wergirtin xurtbû û bi xwe bawerbûna partîyek nîşan dide. Herçiqas rêya xweparastinê bi awayê zanyarî, çandî, ramanî peyda bûne jî lê dîsa cîhek wek Rojhilatanavîn de biryarek wiha tenê xurtbûne nîşan dide.

3- Guhertina Enîyêye. Eger em bi awirek berfireh li sîyaseta cîhanê binêrin em dibînin ku derveyê lîteratura çepên klasîk vateya “Enî” yê li deverêk din nemaye. Ji hêla din ve bi gor stratejiya nuh tu vateya eniyê namîne.

Bê guman biryara fedaîbûnê, ji nuh ve hilbijartina Serok, zelalkirina stratejiya nuh û wd. Jî, biryarên mezinin wê di demekî kurt de bi awayek kûr û fireh di nav gel de bîn nirxandin.

Encam; di salvegera vê komploya navnetewî de lidarxistina Kongireya 7. ya PKK û biryarên guherîne gelek rastiyan dîrokî radixin ber çavan û hêviyekî mezin didin. Ya ku dikeve ser milên me divê her kesek ji pêşî ya xwe van biryaran bicîh bîne.

Kürt Kadın Barış Bürosu Açıldı

Almanya'nın Düsseldorf şehrinde Kürt Kadın Bürosu açıldı. Geçtiğimiz günler açılışını yapan Kürt Kadın Barış Bürosu'nun açılışına Kürt ve Alman kadınlar katıldılar. Uluslararası Demokratik Kadın Federasyonu yöneticilerinden ve Almanya'da Biz Kadınlar Örgütü'nün Başkanı bayan Florence Herve, PDS Federal Almanya Parlamentosu milletvekili Ulla Jelplce'yi temsilen sayın Jurgen Vandelaar, Leyla Zana'ya Özgürlük İnsyatifinden bir temsilci YEK-KOM'dan Heike Hildbrand, Hukuk Yardım Bürosundan Monika Morres'de açılışa katıldı. Büronun yöneticilerinden Fatoş Şenpınar açılış yaparak katılan misafirleri ve destek sunan

dostları selamladı. Şenpınar yaptığı açılış konuşmasında Türkiye'de ve Kürdistan'da uzun bir süredir kendisini yaşatan savaşın karşısında durmak, bu süreçte başlatılan Barış ve Demokrasi açılımını desteklemek ve aktif katılmak için, kadınların büyük bir misyona sahip olduklarını vurgulayarak böyle bir büroya acil ihtiyaç olduğunu dile getirdi. Ayrıca Kürt kadınının savaşta ve sosyal yaşam içerisinde çektikleri zor-

lukları ve sıkıntıları; düzenleyecekleri konferans, panel, toplantı ve görüşmelerle dünya kadınlarına ve uluslararası kurumlara taşıracaklar. Yine ikibinli yıllarda gelişen yoğun kadın faaliyetlerinde daha güçlü yer alacaklarını ve or-

çok Alman siyasetçi tarafından mesajlar sunuldu. Başta Birlik 90-Yeşiller Partisi sözcüsü Antje Raddeke, Almanya Rheinland Pfalz Eyalet Parlamentosundan Yeşiller milletvekili Bayan Friedel Grütz-macher, PDS milletvekili Bayan

Eva Bulling-Schrötre, Heinrich Böll Vakfı Berlin'den bir çok yabancı kadın kurumu tarafından desteklendi.

Kürt Kadın Barış Bürosu şimdiden 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü vesilesiyle tüm dünyada, kadınlar tarafından yapılacak etkin-

liklere hazırlanıyor. Aynı zamanda Uluslararası Demokratik Kadın Federasyonuna üye olan Kürt kadınları, ikibin yılında yapılacak kadın örgütlerinin ortak düzenledikleri eylemlere Kürt kadınlarının yaşadığı tüm ülkelerde katılım sağlamaları için çalışmalarını başlatmış durumdadır. Aynı zamanda Türkiye ve Kürdistan'da varolan kadın örgütlerinin çalışmalarını Avrupa'ya yaymaya çalışacaklarını belirtir.

Kürt Kadın Barış Bürosu'na bir

Mavi Ve Sarı Güzel

Üçü kurtulmuştu. Beklediler, Ruken de çıkacak diye. Beklediler saniyeler, dakikalar geçiyor ama bir türlü Ruken suyun yüzeyine çıkmıyordu. Bütün gözler donuk ve ağızlarından tek bir kelime çıkmıyordu. Herkes soluğunu tutmuş, Ruken'in çıkmasını bekliyordu. Bu ilk andaki şok geçer geçmez bir tufan koptu. Herkes "Ruken gitti" diye bağıyor, ne yapacağını bilmemenin çaresizliğiyle çırpınıp duruyorlardı.

Küçük zap olarak da bilinen Basya Avaşın bileşimi yeşilimtırak rengiyle güneye doğru sözü-lüyordu. Üçgene ulaştıklarında yüksek kayalıkların üzerine tırmanıp bir süre Avaşın'ın, Basya'nın kirli sularına kendi duru maviliğini katmamak için verdiği savaşı izlediler. Hak verdiler içten savaşımına. Avaşın

güzledi, çok güzel. Duru ve yaşam doluydu. Basya ise içine aldığı farklı sularla kirliydi, bulanıktı, muğlaktı. Doğal olarak Avaşın, kendi güzelliğini koruyordu çirkinlik karşısında. Duruluğunu savunuyordu, muğlak bir su karşısında. Bu direniş, uzun bir mesafe de iki suyun yanyana ama karışmadan akma-

sını sağlıyordu. Belli bir mesafeden sonra yavaş yavaş karışıyor ve birleşiyordu. Ancak rengini hakim kılan Avaşın oluyordu. Tabii ki biraz değişmiş olsa da...

Hayranlıkla izliyorlardı, üçgendeki suların savaşımını. Gözlerini ayırmadan bu iki su arasındaki ilişkileneceği kafala-

rındaki birçok benzetmeyle, düşünerek seyrediyorlardı. Bu güzellikten ayrılmak istemeselerde ağır ağır kalkıp, yola devam ettiler. Küçük bir yokuştan inip Avaşın kıyılarına ulaştılar. Şimdi bu gizemli suyun güzelliklerini, hırçınlıklarını, çekiciliğini daha yakından yaşıyorlardı. Çok farklı masalsi bir dünyaydı, Avaşın kıyıları. Yüksek, çıkılması imkansız uçurumlar, suya geçit vermez hırçınlıkta akan yerlerine kadar iniyorlardı. Avaşın bazı yerlerde koşarçasına kayalıklara çarpa çarpa beyaz köpükler oluşturarak akıyordu. Bazı yerlerde ise, gizemli güzelliğini gözler önüne seren çok duru, dingin küçük göletler gibi sakince yatağında sözlüyordu. Böylesi yerlerden geçerken, içlerinde karşı durmaz bir yüzme istemi doğuyordu ama kıştı ve hava çok soğuktu. Ayrıca yüzeydeki aldatici görüntünün ardında bilinmeyen derinlikler, tehlikeli şikeftler vardı. Çekim güçleri fazla olan şikeftlerdi bunlar. Sular belli bir çekim gücüyle su altındaki bu boşluklara doğru akıyor, tehlikeli yerler oluşturuyorlardı. Bunları düşününce ürperdiler. Bir iki hafta önce bu mavi sulara son nefesini karıştırarak şehit düşen Ruken'i anımsadılar.

O güne kadar sorulara cevap, söylenen türküye melodi, çizilen resme figür, okunan şiire ilham olan Avaşın, o gün ölüm yüzünü gösterdi. Sinsice, sessizce...

Bu anımsayış yüreklerinde burukluk ve öfke yarattı; Ruken'in yer aldığı bölük Avaşın kıyılarındaydı. Yaşam alanlarıydı, savaş sahalarıydı buralar. Bir ay öncesinde yaşanan kapsamlı operasyonlardan onları koruyan yine bu kıyılar olmuştu. Derin, sarp ve ıssız coğrafyası, iyi kullanıldığında mükemmel mevziler sunuyordu. Birçok kere acılarını, öfkelerini, sevinçlerini, korkularını Avaşınle paylaşmışlardı. Bu tabiatın zorluklarına rağmen bütünleşmiş olduklarından büyük bir güveni de yaşıyorlardı. Belki de bundandır koyun koyuna oldukları Avaşın'ın mavi sularının düşman da olabileceğini, ihanet edebileceğini hiç düşünmüyorlardı. Bugüne kadar Avaşın'ın çok farklı yüzlerini seyreylemişlerdi. Bazen hırçın, bazen sakin, bazen fırtınaları barındıran, bazen sevimli, bazen ağlamaklı yada maceracı yada kederli. Yani hep Avaşının yaşam yüzünü gördüler. Onlara hiç göstermedi, hissettirmedi yada o gösterdi ama onlar görmedi; Avaşın'ın ölüm yüzünü. Evet Avaşın'ın birde ölüm yüzü vardı. Öldüren, yasa boğan, yutan, kaybeden, derinliklerindeki sonsuzluğa çeken ölüm yüzü. O güne kadar sorulara cevap, söylenen türküye melodi, çizilen resme figür, okunan şiire ilham olan Avaşın, o gün ölüm yüzünü gösterdi. Sinsice, sessizce...

Tarih 29 Ocak 1999. Bölük olarak göreve gitmenin heyecanıyla yola çıktılar. Yazın depoladıkları erzağın

*Su yüzüne çıkarıldığında,
O'nun güzel yüzüne ve
minik ellerine bakmaya
kimse cesaret edemiyordu.
Hiç su yutmamaştı.
Belli ki düşüştüğü
anda bir darbe almış ve
hemen şehit düşmüştü.*

bir kısmını kamp yerlerine taşıyacaktı. Ama bu zorlu bir işti. Yağmurların yağmasıyla çoğalan Avaşın, karşı kıyıda bulunan erzak taşımını güçleştiriyordu. Tüm zorluklarına rağmen, gönüllü bir katılımdan temelini alan büyük bir moral hakimdi. İşin içine bir de Avaşın gibi bir macera girdi mi iyice bir coşuyorlardı. Derinliği 20-30 metre olan daracık bir koridora benzeyen su yatağını suyun akışının tersi yönde, el yapımı sandallarla geçmek tehlikeli olduğu kadar onları heyecandırıyor da. Sandal iperle bağlanmıştı ve suyun üst tarafında bulunan arkadaşları tarafından açılıyordu. Çıkılırken çok dar olan koridorun, kayalıklardan oluşan duvarlarına çarpıyor ellerindeki uzun sopalarla bu kayalıklara hafifçe dokunarak sandal biraz geriye itiliyor, sonra karşıdakiler tarafından çekiliyor, tekrar çekiliyor, tekrar bir kayaya çarptığında aynı şekilde hareket ediliyor. Böylece dar su koridorundan geçiliyordu. Oldukça riskliydi. Çünkü sandalın kayalıklara ani çarpması durumunda suya düşme ihtimali yüksekti. İşte böylesi zorlu ve heyecanlı bir göreve başlamak üzere, bütün bölük ha-

zır olduğunda yola koyuldular. Yola çıktıktan kısa bir süre sonra görev sorumlusu arkadaş Kürtçe sayıyı istedi. Sayı kahkahalar arasında arkadan öne doğru bir yere kadar geliyordu. Ama öne son sayı bir türlü ulaşmıyordu. Kürtçe bilmeyen arkadaşlar hep karıştırıyorlardı çünkü.

Bu coşkulu görev başlangıcında; içlerinde en farklı görünen Ruken'di. Geceleyn çok kötü bir rüya görmüştü ama içlerinden en farklısı oydu. O gün bordu renkli bir yelek giymişti. Ona oldukça yakışmış ve tüm arkadaşlarının da dikkatini çekmişti. Hepsi neşeli birbirleriyle şakalaşarak Avaşin'e doğru ilerliyorlardı. Göreve erkek arkadaşlar da gelmişlerdi. Onlarla su üzerinde hazır olan keleğin (ağaçlardan ve iç tekerlekten yapılmış basit bir sandaldır) bulunduğu yerde buluşacaklardı. Oraya ulaştığında onlar karşıya geçmeye başlamışlardı. Sıranın kendilerine gelmesini beklerken bir kaç gün sonra yapacakları moralin üzerine bir sohbet başladılar. Neler yapabileceklerini, nasıl hazırlayacaklarını tartışıyorlardı. Bir arkadaştan; moralde bir dans sergileyelim. Bu fikir üzerine Ruken hemen coşmuş neredeyse oracıkta bildiği figürleri sergilemeye girişecekti. Onlar böyle neşeli neşeli moral

üzerine tartışırken erkek arkadaşların çoğu geçmişti o tehlikeli su koridorundan. Birden Ruken sırası gelmediği halde önden gideceğini belirtmesi üzerine bir çok arkadaş sonra birlikte gidelim diye diretiler. Ruken gayet kararlı öne atıldı ve ben şimdi gideceğim diyerek keleğe bindi. Sandalın üzerinde iki bayan iki erkek arkadaşlar. Ruken'le birlikte Jiyan, Hogır, Hawar ayakta tehlikeli su koridorundan ilerlemeye başladılar. 20-30 metre derinliğindeki bu yer durgun görünümüyle yüzme bilenleri bile ürkütüyordu. Sandal suda koridorunun ortasına yaklaşıyordu. Ruken'in gözleri dalgın suya bakıyordu. Çocukken geçirdiği bir boğulma tehlikesinden dolayı sudan çok ürküyordu. Birden aklına gece gördüğü rüya geldi. Rüyasında kar görmüştü. Çok fazla, yoğun, bembeyaz karların içinde boğuşuyor sonra da kay-

boluyordu. Aniden sandal kayalıklara çarptı ve hepsi suya düştü. Çok kısa bir süre sonra Hawar ile Hogir ilk suyun yüzeyine çıkıp keleği tutular. Sonra Jiyan'da çırpınarak çıktı ve keleği tutu. Üçü kurtulmuştu. Beklediler, Ruken de çıkacak diye. Beklediler saniyeler, dakikalar geçiyor ama bir türlü Ruken suyun yüzeyine çıkmıyordu. Bütün gözler donuk ve ağızlarından tek bir kelime çıkmıyordu. Herkes soluğunu tutmuş, Ruken'in çıkmasını bekliyordu. Bu ilk andaki şok geçer geçmez bir tufan koptu. Herkes "Ruken gitti" diye bağırıyor, ne yapacağını bilmemenin çaresizliğiyle çırpınıp duruyorlardı. Bayan arkadaşların çoğu yüzme bilmiyordu. Erkek arkadaşlardan da, o derinlikteki ve tehlikedeki suda hakim olabilecek arkadaşlar o an hazır değillerdi. Hemen onlara haber verildi. O arada bir iki bayan arkadaş

hiç yüzme bilmedikleri halde, kendilerini suya vurdular ama diğerleri tarafından engellendiler. Yüzme bilen arkadaşlar ulaşmış ve yaklaşık kırk dakika sonra Ruken bulunmuştu. Su altında oluşan derin şikeftler onu kendisine çekmiş ve bulunmasını zorlaştırmıştı. Su yüzüne çıkarıldığında,

**Şehit selamına duruldu.
BCK ve kleşler
çalıştırıldı.
Ve Ruken
Kürdistan toprağına
emanet edildi.
Tüm arkadaşları
sırayla toprak atıp,
sonra herbiri bir taş
koyarak mezarını
örmeye başladılar.
Küçük şehitliğe yeni bir
şehit eklenmişti.**

O'nun güzel yüzüne ve minik ellerine bakmaya kimse cesaret edemiyordu. Hiç su yutmamaştı. Belli ki düştüğü anda bir darbe almış ve hemen şehit düşmüştü. Yüzü, vücudu hiç zarar görmemişti. Sanki şehit düşmemiş de, masum yüzüyle uzun derin bir uykuya dalmıştı. Ve her an uyanacakmış gibiydi. O'na bakan arkadaşlar, O'dan kopacaklarına ve O'nu toprağına vereceklerine inanmıyor, inanmak istemiyorlardı. Bu kadar yaşam dolu bir insanın toprağına verilmesi hem de böyle zamansız çok acı geliyordu yüreklerine. Haksızlık diye haykırmak istiyorlardı. Botan, gözpınarlarına kadar boşalmıştı. Birazdan O'nu omuzlarına alıp onun için hazırladıkları me-

zara götürecekerdi. Daha önce iki şehit arkadaşın mezarı olan küçük şehitlikte hazırlamışlardı mezarını. Kamplardan yaklaşık yarım saat uzaktı. Oraya kadar her arkadaş omuzlamıştı cenazesini. O'nu boylu boyunca uzattılar. Herkesin gözü ondaydı. Sanki bir anda kalkacakmış gibi bir umut, boş da olsa taşıyorlardı hâlâ. Aslında bu bir inanmak istemeyişi onun şehadetine! Herkes içinden; rüyalar nasıl gerçek oluyorsa, keşke şu an da yaşadığımız gerçek de rüya olsa diye geçiriyordu. Ama hiç birşey değişmiyordu ve ayrılık vakti yaklaşıyordu. Ruken için bir taburluk güç içtimaya geçmiş, tören başlatılmıştı. Şehit selamına du-

ruldu. BCK ve kleşler çalıştırıldı. Ve Ruken Kürdistan toprağına emanet edildi. Tüm arkadaşları sırayla toprak atıp, sonra herbiri bir taş koyarak mezarını örmeye başladılar. Küçük şehitliğe yeni bir şehit eklenmişti. Orada bulunan zaman acıların, sevinçlerin, coşkuların, hüznülerin tanıkları koca çınar ağaçlarına, Türkçe ve Arapça Ruken Malatya -Şehadet Tarihi 29 Ocak 1999 - DEVRİM İNCEDAL yazıldı.

Bir kış günüydü. Baharın toprağın derinliklerinde mayalandığı günlerdi. Ve toprak Devrimi de aldı bağrına Kürdistan'ın baharına kadar.....

HEY MAVİ GÜZEL

Avaşın kıyılarının güzelliklerini, yamaçlarının gizemliliğini ve erişilmezliğini, seyrede seyrede ilerliyorlardı. İçlerinde hüznün ve öfkeyi depreştirse de Avaşın, bu güzellik ve ıssızlıkta onları büyülüyordu. Bu güzelliği derin bir sessizlik içinde izleyip ilerliyorlardı. İçlerinden birisi bir ara kafasını kaldırıp karşıdaki yeşil yamaca baktı. Bakmasıyla heyecanlı-heyecanlı arkadaşlara haber vermesi bir oldu. Karşıda büyük bir domuz sürüsü otlanıyordu. İçlerinden bazıları çok iriydi, bazıları henüz yavruydular. Ama bu ıssız tabiatın vahşiliğine uyumlu bir görünümü vardı. Sanki bu tabloyu tamamlayan bir figürdü. Çok sürmedi bu tablonun canlanması. Bir anda olsa sessizlik, gizem bozuldu. Gerillaları farkeden domuz sürüsünün öncüsü hızla yukarıya doğru yamacı tırmanmaya; diğerleride ağırlıklarından umulmayan bir atıklıkla onu izlemeye başladılar. Yeşil yamacın üzerinde bir an kocaman siyah bir kütle olarak hareketlendiler. Ve kendilerini güvence altına alma telaşıyla hızla, kısa bir sürede çoğunluğu gözden kayboldular. Bu bir anlık canlanma onlara da yansdı. Da-

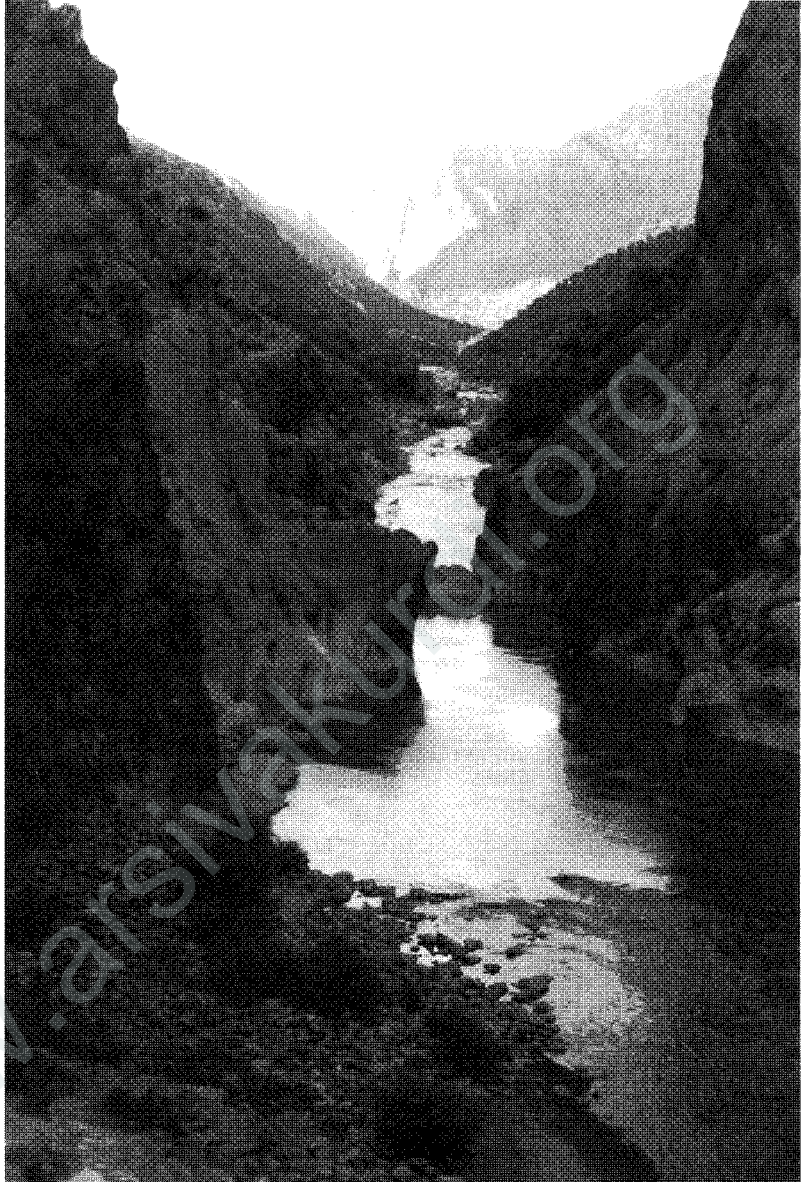
ha sonra Avaşın kıyılarının huzuruna bırakıp kendilerini, sakın sakın içinde oldukları tablonun güzelliğini ta içlerinde hissetmeye çalışarak yürümeye devam ettiler.

Kıyı boyunca ilerledikçe, suyun yaratıcı gücünü taktir ediyorlardı. Bazı yerlerde çok sarpdimdik yamaçları, bazı yerlerde kumsal misali yumuşak düzlükleri, bazı yerlerde hafif engebeli yosunlu yerleri yaratmıştı su. Hepsi de ayrı güzel, hepsi de ayrı büyüleyiciydi. En son ulaştıkları yer, derin sakın oldukça duru mavi-yeşil renginde göletlere benzeyen bir yerdin. Kıyıya iyice yaklaştılar ve suyun üzerine kurulmuş asma köprüye geçtiler. Üzerinde durup, hayran hayran suya baktılar. Su o kadar duruydu ki en az altı yedi metre derinliğinde olan suda yüzen balık sürüleri çok rahat izleniyordu. Suyun derinliğinde en az yirmi-yirmibeş tane irili ufaklı balıktan oluşan kümeler, suyun akış yönüne doğru yüzüyorlardı. İçlerinden arkadaşlarının balık tutmuş olmalarını umut etseler de, bu güzel manzaradan sonra istemsizleştiler. Balıklar, Avaşın'ın baştacısı gibiydiler. Onlara dokunmak o an çok vahşice gö-

ründü gözlerine. Gözlerini alamadıkları bu manzaradan zorla kendilerini kopararak ilerlemeye devam ettiler. Karşı kıyıya geçtiler, beş dakikalık bir yürüyüşten sonra Dola Natu denilen eski bir kamp yerine vardılar. Burası çok yaşlı, kocaman çınar ağaçlarıyla kaplıydı. Ve dökülen yaprakları, yerde gülkurusu yavruağzı karışımı renginde bir halı görünümü veriyordu. Bir iki dakika daha ilerlediler. Avaşın'ın geniş bir yatakta çok sakın aktığı bir yere ulaştılar. Kıyısında geniş bir düzlük vardı. İnsana çocuk parklarını andıran ve kocaman yaşlı çınar ağaçlarının sıralandığı bir düzlüktü. Buradaki Avaşın kıyıların güzelliğini ve ağırlığını arttıran iki şehit mezarı vardı. 1995 yılında Güney savaşında şehit düşmüşlerdi ve arkadaşları tarafından Avaşın'ın sonsuzluğunu paylaşmaları için bu güzel kıyılara mezarları yapılmıştı. Bir iki yıldır bu alanda olduklarından, Avaşın kıyılarından her geçişte bu küçük şehitliğin önünden saygı ve içten bir duygulanmayla geçiyorlardı. Gözleri bu şehitliğe alışmıştı. Onlar, Avaşın kıyıların sürekli, ayrılmaz iki konuğu olmuşlardı. Mevsimleri, rüzgarları,

yağmurları, suların kabarışlarını, alçalışlarını, güneşin-ayın çekici güzelliğini Avaşin'le birlikte yaşamışlardı. Şimdi onlara doğru ilerliyorlardı. Yakınlaştılar ve bir an duraksadılar. Avaşin'in sonsuzluğunu paylaşan konuklar üç olmuştu. Yeni yapılan üçüncü bir mezar gördüler. Mezarın üzerinde henüz taze sarı kır çiçekleri vardı. Üzerine ilıştırılmış kağıtta; Ruken arkadaşına hitaben yazılmış; Zağros'un asi kızı seni dağlara süreceğim yüreğim yazısı vardı. Hemen yanı başında çınar ağacına Ruken arkadaşın adı ve şahadet tarihi kazılmıştı. Diğer iki çınarda da daha önce şehit düşen iki arkadaşın adı vardı. Ama Ruken'in ki henüz yeni kazılmıştı, tazeydi, ağacın yüzeyindeydi. Şehit düşeli iki hafta olmasına rağmen mezarındaki çiçekler oldukça canlıydı. Mezarın tam yanına gelmeye henüz cesaret edememişlerdi. İçlerinden birisi ağır adımlarla yanaştı, diğerleri de onu izlediler. Çökercesine oturdular mezarın başına. Her birisi bir yerinden tuttu, sanki ona dokunuyorlar, ya da öyle istiyorlardı. O hep gülen, canlı, çok hareketli, atik Ruken'i böyle sessiz, hareketsiz düşünemiyorlardı. Sanki ondan bir ses, bir çığlık, bir gülümseme, bir kahkaha bekliyorlardı. Çünkü Ruken'i hep böyle tanımışlardı. Kısa sarı saçları, yuvarek yüzüne yerleşmiş gülümsemesiyle, yaramaz bir çocuk edasıyla gördükleri arkadaşını bir türlü bu küçücük mekana sığdıramıyorlardı. Gözyaşları

sessizce, ağır-ağır süzüldü yankılarından. Uzun bir süre hepsinin elleri mezarın bir ucunda, gözlerinde yaşlarla beklediler arkadaşlarının yanında. Sonra yolda gelirken topladıkları bir demet sarı çiçeği büyük bir saygıyla sanki incinmesinden korkuyormuşçasına yavaşça bıraktılar mezarına. Ordan ayrılmak,

O'ndan ayrılmak çok zorluyordu yüreklerini. Çünkü sanki onu ıssız bir tabiatta, tehlikelerle başbaşa bırakacaklarmış gibi hissediyorlardı. Sonra diğer iki mezara baktılar. Dört yıldır Avaşin'in mavi koynunda uyuyan iki şehit yoldaşlarını düşündüler. İçlerindeki huzursuzluk biran dağıldı. Ruken'i Avaşin'in gi-

zemli koynuna, onu onlardan alan suların kıyısına emanet edip, ağır ağır yürümeye başladılar. Bir patikaya girdiler. Hepsinin düşüncesinde nasıl bağlı olabilirim, layık olabilirim sorusu dönmekteydi. Yine kıyı boyunca yürüyorlardı. Avaşın burada da cazibesini tüm cömertliği ile kullanıyordu. Ama Rukun'in şehit düştüğü yere yakınlıkla bu sessiz güzelliğin ağır, hüznü bir havaya büründüğünü hissediyorlardı. Adımlarını ağır ağır atıyor, sanki ayaklarını zorla sürüklüyorlardı. Biraz sonra; bir bölüklük kadın gücüne ulaşacaklardı. İçlerinden birisi bölüğe yakınlıkla, arkadaşları görmenin onda yaratacağı duygular içinde çırpınıyordu. İçinden giderek kabaran bir duygu seliyle Avaşın'e bakıyor, giderek ona olan hayranlığı, sevgisi bir öfkeye, tepkiye dönüştü. Ona baktıkça Rukun'i onun sudaki boğuşmasını, suların derinliklerine gömülmesini görüyordu ki Avaşın'le bir diyaloga girdi yüreğinden;

HEY MAVİ GÜZEL

Sana en son diyalogumda böyle demiştim Avaşın! Sana şiir yazmıştım. Ağlattın beni, ağlattın Avaşın! Oysa ben seni en son gördüğümde;

Utandırım tuzlu gözyaşlarımdan

Güzelliğine yaraşmaz bilirim

O nedenle yüreğime akıtırm demiştim. Güzelliğine, asilğine tutkundum. Sen benim gizli aşkımdın. Şimdiyse zorlanıyorum sana bakmakta, seninle ko-

nuşmakta. Kim söyledi sana güzelliğinin herşeye kadir olduğunu. Kim söyledi sana, böyle cüretkar olabileceğini? Sana "Mavi Güzel" dediysek, bu "sarı"nın güzel olmadığı anlamına gelmez ki! Sana "güzel" dediysek bu güzelimizi almanı gerektirmez ki!

Eminim ki, O'da böyle düşünüyordu senin için. Mavi bir güzel olduğunu; asiliğini ve hırçınlığını, özgürlüğünü, sürekliliğini, sonsuzluğunu seviyordu. Senin yaşamdaki akışını yüreğindeki yaşam akışıyla seziyordu, görüyordu eminim. Gücüne inanıyordu ve imreniyordu. Korku

Sen ki, sürekliliksin, akışsın, sonsuzluksun, yaşamsın. Oysaki, koynunda dondurdun bir coşkulu yaşamı. Bir sevgi selini durdurdun sularında. Nasıl açıklayacaksın ki Avaşın?

mu? O sana değildi; öncesi vardı, yüreğine yer etmiş. Sen farklıydın biliyordu. Ama gerçekliğin de inkar olunmaz. Sendeki onu alacak kadar suydun, eni sonu. Ama yine de güzelliğindedir belki güvenirdi de sana, güvendi de. Ah Avaşın! Zorluyorsun yüreğimi. Akıntılarının sesi kulaklarımda. Sanki yüreğimden akıyorsun. Uğultuların, fısıltıların zorluyor kulağımı. Anlamak, duymak istemiyorum seni. Öncesinde, gelince kıyılarına; seni duymak için değil, kulaklarımı yüreğimi, beynimi açardım. Seni duymak, bana anlattıklarını almak için. Şimdi ise hep aynı kelime: "Aldım onu,

yuttum onu". Ah zorluyorsun. Sana olan sevgimi, aşkıma, tutkumu zorluyorsun Avaşın! Bir yandan "sarı"ya olan aşkıma, bir yandan "mavi"ye... Nasıl birleştireceğim, nasıl? Sen ki özgür ülke hayallerimde en çok yer verdiğimdin. Kıyılarına ilişkin ne hayallerim vardı. O ise hayallerime ulaşma savaşımında yoldaşım. Yoldaşsız nasıl olur hayaller. Onunla gelecektik sana; özgür günlerimizde, özgür ülkede. Mavi gök altında; "mavi güzel"e. Olmuyor şimdi, koyamıyorum, sığdıramıyorum bir yerlere! Bir yandan "o", bir yandan "sen". Sen "o"nu alan, ölümün kucağına. Serin sularında, sıcak yaşam coşkusunu soğutan. Özgürlük çağlıklarını çağlıyanlarında boğan. Sen ki, sürekliliksin, akışsın, sonsuzluksun, yaşamsın. Oysaki, koynunda dondurdun bir coşkulu yaşamı. Bir sevgi selini durdurdun sularında. Nasıl açıklayacaksın ki Avaşın?

Avaşın: Niçin öyle sitemkarısın? Neden o kadar şaşırıyorsun, ikircikleniyorsun? Ben sonsuzluksam, o bende sonsuzluğa ortak oldu. Ben yaşamsam, o bende yaşıyor şimdi. Hayallerinsem ben özgür ülkede, sularıma kulaç açtığımda onu kucaklayacaksın, özlemle. Sonsuzluğa inanıyorsan geçici ayrılıklar neden zorluyor yüreğini; gücüme inanıyorsan, sen de güçlü olmalısın. Yüceliğimse, senin yüreğini büyüleyen, yücelik kolay ulaşılmaz bir olgudur. Tutkun yüceliğe olsun, güzel birşey. Yoldaşlıksa seni zorlayan, bana de-

ğil, kendine olsun soruların. Kandırma kendini, kandırma beni! Bilirsin; ben berraklığım, duruluğumla ünlüyüm! Her şey, herkes nettir, netleşir maviliğimde, ak köpüklerimde... Yalansa, yalan; gerçekse gerçektir karşımda. Seninde kendini kandırışlığın açığa çıktı benim mavi sularımda. Sorularımın yanıtları da ne olursa olsun senden gelen; ben de, duruluğumda sınanacak. Ona göre cevaplamalısın. Söylermisin; yaşamın ciddi bir olay olmadığını kim söyledi sana? Yaşam ciddi bir olaydır. Bazı sarsılmaz ilkeleri kuralları vardır. Hem ünlü bir şair demiyor mu; *Yaşamak şakaya gelmez, yaşamı ciddiye alacaksın* diye. Madem ki ben yaşamım, neden beni ciddiye almadın? Madem güzelliğimi gördün, neden yakıcılığını bilmedin. Benimde ilkelerim var, ona göre olmazsa yakıyorum, tıpkı savaş gibiyim bende. Niçin, niçin anlamadın? Niçin asiliğimle asiliğini yarıştırdın ki? Senin asiliğin ki; Kürdün asiliğidir. Bu dağlara, bu dünyaya kafa tutmuş, dağların asiliğinde koynumda mesken tutmuş kendine. Ama nasıl yenildin bana? Asiliğime nasıl yöntemsiz, kuralsız savaş açtın, hiç ölçmeden, biçmeden. Sen benim asiliğimin kurallarını aştın, ihlal ettin! Kendi asiliğinin de. Dağların asiliğine rağmen bunca yıl yaşadıysan, onun asiliğine göre yaşadığın içindir. Nerede boyun eğilir, nerede kafa tutulur, en iyi sen bilirsin oysa! Benim asiliği-

mi de en iyi sen tanırsın. Niye ciddiye almadın. Haydi cevapla sorularımı. Unutma, beraklığımın, ak köpüklerimin netleştiriciliğini. Kendini kandıran sahte cevaplar verme bana. Çağlayanlarımın çılgılığında boğarım. Sadece gerçeklere, gerçek olan cevaplarına açarım koynumu. Ben yaşamsam, böyle yapmama şaşırırmazsın herhalde. Haydi cevap ver bana! Yoldaşlıksa yüreğini kavuran, neden yoldaşına anlatmadın beni, neden kavratmadın benim "YAŞAM" olduğumu? Haydi cevapla beni! Kaçma ger-

Yüzeyselliğimdi "Yaşam" karşısında yaşadığım. Yüzeyselliğimdi, sende gün yüzüne çıkan. "Yaşamsın" dedim ama, derinliğini görmedim. "Gizli aşkım" dedim ama kurallarını bilmedim.

Aşk da yakıcıdır, savaş gibi kuralları var.

Güçlü olmalıydım herşeyden önce.

"Güçlü olan sevebilir" diyor, bu toprakların gerçek aşığı

çeğinden! Yoksa "Yaşam" seni affetmez asla! HAYDİ!

Hey asi güzel! Hey mavi hırçın güzel! Soruların da gerçeğin gibi yakıcı. Seni kandırmayacağım. Cevaplarım berraklığın kadar net ve açık. Yüzeyselliğimdi "Yaşam" karşısında yaşadığım. Yüzeyselliğimdi, sende gün yüzüne çıkan. "Yaşamsın" dedim ama, derinliğini görmedim. "Gizli aşkım" dedim ama kurallarını bilmedim. Aşk da yakıcıdır, savaş gibi kuralları var. Güçlü olmalıydım herşeyden önce. "Güçlü olan sevebilir" diyor, bu toprakların gerçek aşığı. Bir sınavdın sen, bize yaşam

karşısında verilen. Ancak şimdi-lik geçemedik ve bedelini aldın bizden. Bedeli çok ağır. Belki bu defalarca yaşadığımız bir sınavdı yada sen bizi defalarca geçiriyordun bu sınavdan. Ancak başarısızlığımızın bedelinin bu kadar açık, gözle görülür ve ağır olmadığındandır, biz pek çok defa ciddiye almıyorduk. Birçok uyarılarında oldu belki ama, biz duymak, bilmek istemedik. Sen ciddiyetini gösterdin bize. Yakıcılığınla, yüzeyselliğimizin bedelini ödettin. Belki itibraf etme gücünden yoksunluğumuzdu sana sitemimiz, öfkemiz hatta kinimiz. Bir kendi gerçeğimize kaçışımızdı yine. Ama berraklığın almadı sitemimizi, "Yaşam" affetmedi bizi bu defa. Sorularımızı kelimize yöneltmek, cevaplarını vermek bizi yaşam karşısında güçlendirecek. Asiliğimizin büyüklüğü doğru. Ancak onu da yerinde

kullanmayı öğrenmeliyiz. Yaşamın zorluklarından yılmadan, bize ödettiğin bedelin acısını hiç unutmadan, yeniden kutsallığını tanıyıp, yaşama saygı duyacağız. Bize yaşam hakkını doğru kullanmayı öğretti bu bedel! Biz de yaşamın kutsallığı önünde eğilip günah çıkarıyoruz şimdi. Ve güçlü bir aşkla; kulaklarımızda, senin O'nu sonsuzluğa taşıdığının kanıtı, çağlayanlarının sesiyle ve Ruken'in sözüyle "Ona buna göre değil, bana göre özümüne göre. Yaşamın özünü yaşayarak, MERHABA ÖZGÜR-YAŞAM!"...

KADINIM BEN

Kadınım ben
Ne silüetim belirgindi
Yaşam aynasında
Ne kalp atışlarım karıştırdı
Yaşamın rüzgarlarına.
Özlemimdi bir fırça darbesinde
Nasırını taşıdığım yüzyılların
Acısını görmek.
Ve hasreti ağırdı bedenimde,
Sancılarıyla ölüp ölüp dirildiğim,
Milyonlarca bebenim
Doğarken haykırdığı
Emeğimi dinlemek

Kadınım ben,
Okyanusların bilinmezliğinde değil,
Gökyüzünün uçsuz bucaksızlığında
değil,
Gün dönümünün sırrında değil,
Dört duvar arasında yitirilen bilincimi
Anlamını bilmediğim erkekliğin
Ayuçlarından
Sökme kavgam.
Sıgdıramadılar tuvallerin çerçevesine.

Kavgamdan boşalan
İrin selleri benim değildi.
Başımı kaldırdıkça çatlayan
Beton dünyanın tükürüğüydü
Çizgiler yüklenmiş suratıma.
Tanrılar bile tükürüğün delirten sessi-
zliğini
Üstlenmedi gök gürültüsünde.

Kadınım ben,
Halepçe ardından
Sınır tellerinde
Asılı kalmış gelinliğimin
Eteğinden damlayan yüklenmiş
suratıma
Kan kızılını çizemedi
Hiçbir ressam.
Ne de zoraki gerdeklerde
Pazarlanmış onurumla
Yüreğimden kopan çığlıklara
Hiçbir notasında rastlamadım
Ustaların.

Yalnız sen,
Sen çizdin sonsuzlukta
Yüreğimin özgürlüğe
Yol alan rotasını.
Kadınlığının

İnsanlığı yaratan sütümün akından,
Toprağa kattığım canların kanından,
Cesaretinle aldığım silahın grisi,
Düşlerimin pembesi, geleceğin mav-
isinden
Geçmişimin karasına inat,
Özlemimin gök kuşağı renklerinden.
Yalnız sen.
Dilimde prangaların şingirtisini
Sürgünlerden akıp,
Toprağına dönen tutkularımın
Şarılığını.

Tarlalarda türkülerimi,
Beşiklere ninnilerimi,
Çıldırasıya ağıtlarımı,
Her mermide huncumu
Ve sloganlarımda
Doğdu doğacak umutlarımı
Sevdamın
Sevdamın nağmelerini işlediğim
Sesinin her tonuna.
Sonra saldı.

ÜLKEME,
DÜNYAYA,
EVRENE...

15 Şubat indi ardından
Tükürüğünü üstlenmeyen tanrıların
Kahrolası laneti gibi...

Bir kasırga ki
Tüm renkleri
Ve
Tüm notaları
Darmadağın etmek istedi sanki.
Önce ölüm dedim.
Sadece ölmek istedim.
Sonra yonca parmaklarımın
Ucunda gamzelerimi buldum.
Gözlerimi hissettim yeniden,
Seni taşıyan
Akarsu yatağı kalaklarımı...
Çizdiğin resim güneşe asılıydı,
Yüzü dünyaya ve aya dönük.
Bende vardım orada,
İnsana dönük.
Sesini haykırıyordu,

Duymamak için
Yüreksiz olmak gerek.

Kadınım ben,
Kadınım diyecek kadar hemde.
Ne bakmanın,
Ne duymanın
Tadına doyamayacak kadar.
ÜLKEM KADAR,
DÜNYA KADAR,
EVREN KADAR...

Dicle Gül
15 Şubat 2000

“ Bir resim çizdim
Hep bakılmasını isterim.
Bir ses oldum
Hep duyulsun isterim.
Ülkeme,
Dünyaya,
Evrene ”

www.arsivakademi.org